

Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3

Merimiehen lääkärintarkastusohjeet

■ SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2005

ISSN 1236-116X
ISBN 952-00-1638-4 (nid.)
ISBN 952-00-1639-2 (PDF)

Yliopistopaino
Helsinki 2005

Tiivistelmä

Merimiehen lääkärintarkastusohjeet. Helsinki, 2005. 52 s. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, ISSN 1236-116X, 2005:3)
ISBN 952-00-1638-4 (nid.), ISBN 952-00-1639-2 (PDF)

Alusten tekninen kehitys ja pienentynyt miehistö ovat johtaneet siihen, että jokaisen aluksella työskentelevän on kyettävä hoitamaan omat tehtävänsä. Merimiehellä ei missään tapauksessa saa olla sellaista vammaa tai sairautta, joka vaarantaa meriturvallisuutta tai muiden aluksissa olevien henkilöiden turvallisuutta tai terveydentilaa.

Aluksella joudutaan liikkumaan portaissa, konehuoneissa on kapeita, jyrkkiä tikkaita jne. Huolto-, korjaus- ja kunnostustöissä on edelleen huonoja ja kuormittavia työasentoja ja fyysisiä kuormitushuippuja. Poikkeustilanteissa, lastin kiinnityksen korjaillussa merenkäynnissä ja merionnettomuustilanteissa fyysisen suorituskyvyn vaade entisestään korostuu. Hyvä havaintokyky on välttämätön paitsi laitteiden antaman informaation siirämisessä käytännön toiminnaksi, myös odottamattomien tilanteiden ilmaantuessa ja niiden selvittämisessä.

Työ ja vapaa-aikaa vietetään laivalla samoissa tiloissa samojen työtovereiden kanssa rajatuissa oloissa erillään maissa olevista toiminnoista ja virikkeistä. Merenkulkijalta vaaditaan tasapainoista luonnetta, sillä alusoloissa mielenterveyshäiriöt ja – poikkeavuudet helposti korostuvat.

Suomessa on vajaa 10 000 merimiestä, jotka joutuvat käymään lääkärintarkastuksissa ammattinsa asettamien terveysvaatimusten vuoksi pääsääntöisesti kahden vuoden välein. Merimiehen lääkärintarkastus toimii usein myös työhöntulotarkastuksena ja määrärajoin toistettuna osana työterveyshuollon terveysseurantaa.

Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista (476/80, muutokset 373/82 ja 839/95) luo pohjan lääkärintarkastuksille. Sosiaali- ja terveysministeriön antamat minimivaatimukset merenkulkijoiden näkö- ja kuulokyvystä (1985) täydentävät ohjeistusta. Kansalliset määräykset perustuvat ILO:n sopimukseen (Medical Examination of Young Persons (Sea) Convention, 1921, No 16 ja Medical Examination (Seafarers) Convention, 1946 (No. 73). Vuonna 1997 ILO/WHO antoi ohjeiston merimiehen lääkärintarkastuksista (Guidelines for Conducting Pre-sea and Periodic Medical Fitness Examinations for Seafarers ILO/WHO/D.1/1997). Ohjeisto on sopusoinnussa suomalaisen ohjeistuksen kanssa.

Merimiehen lääkärintarkastus tulee tehdä tarkoitusta varten vahvistetulle lomakkeelle. ILO/WHO:n uusin ohjeistus lääkärintarkastuksista antaa mallin tarkastuslomakkeeksi. Uudet 5.5.2004 Suomessa käyttöön otetut merimiehen lääkärintarkastuslomakkeet perustuvat edellä mainittuun kansainväliseen ohjeistukseen ja ne ovat saatavilla suomeksi,

ruotsiksi ja englanniksi. Lomakkeiden uudistuessa myös oheinen lääkärintarkastusohjeistus on korjattu nykytilannetta vastaavaksi.

Asiasanat: lääkärintarkastukset, merimiehet, ohjeet, työterveyshuolto

Sammanfattning

Anvisningar för läkarundersökning av sjöman. Helsingfors, 2005. 52 s. (Social- och hälsovårdsministeriets handböcker, ISSN 1236-116X, 2005:3)
ISBN 952-00-1638-4 (inh.), ISBN 952-00-1639-2 (PDF)

Fartygens tekniska utveckling och minskade besättning har lett till att varje arbetstagare på ett fartyg måste kunna sköta sina egna uppgifter. En sjöman får under inga omständigheter ha sådant lyte eller sådan sjukdom som äventyrar sjösäkerheten eller andra personers hälsa eller säkerhet på fartyget.

På ett fartyg måste man röra sig på trappor; i maskinrummet finns smala, branta stegar, osv. I service-, reparations- och underhållsarbeten måste man fortfarande arbeta i dåliga och belastande arbetsställningar och i arbetet finns perioder som är fysiskt mycket ansträngande. Kravet på en god fysisk prestationsförmåga är mycket högt i undantagssituationer, t.ex. då man korrigerar lastens fästning i sjögång och i sjöolyckor. En god observationsförmåga är nödvändig inte bara för att man skall kunna överföra anordningarnas information till praktisk verksamhet utan också för att kunna klara av oväntade situationer.

Man arbetar och tillbringar sin fritid i samma utrymmen på fartyget med samma arbetskamrater i begränsade förhållanden avskild från aktiviteterna och de stimulerande intrycken i land. Sjöfararen måste därför ha ett stabilt sinnelag, för i fartygsförhållanden inskräps mentala störningar och undantag.

I Finland finns det knappt 10 000 sjömän som på grund av yrkesbetingade hälsokrav måste genomgå en läkarundersökning i regel med två års mellanrum. Läkarundersökningen av sjömän fungerar ofta också som nyanställningsundersökning, och som en regelbunden undersökning utgör den en del av företagshälsovårdens hälsouppföljningssystem.

Förordningen om läkarundersökning av sjömän (476/1980, ändringar 373/1982 och 839/1995) lägger grunden för läkarundersökningarna. Social- och hälsovårdsministeriets beslut om den synförmåga och hörsel som fordras av sjöman (70/1985) kompletterar bestämmelserna. De nationella bestämmelserna baserar sig på ILO:s konventioner (Medical Examination of Young Persons (Sea) Convention, 1921, No. 16 och Medical Examination (Seafarers) Convention, 1946 (No. 73). År 1997 utfärdade ILO/WHO anvisningar om läkarundersökningar av sjömän (Guidelines for Conducting Pre-sea and Periodic Medical Fitness Examinations for Seafarers ILO/WHO/D. 1/1997). Anvisningarna är i överensstämmelse med de finländska anvisningarna.

Läkarundersökningarna av sjömän skall dokumenteras på ett formulär som särskilt fastställts för ändamålet. De nyaste ILO/WHO –anvisningarna om läkarundersökningar innehåller en modell för formuläret. De nya formulären för läkarundersökning av sjömän

som tagits i bruk i Finland den 5.5.2004 baserar sig på de ovan nämnda internationella anvisningarna. Formulären är tillgängliga på finska, svenska och engelska. Med de nya formulären har också dessa anvisningar reviderats för att motsvara nuläget.

Nyckelord: anvisningar, företagshälsovård, läkarundersökningar, sjömän

Summary

Guidelines for Seaman's Medical Examination. Helsinki, 2005. 52 pp. (Handbooks of the Ministry of Social Affairs and Health, Finland, ISSN 1236-116X, 2005:3) ISBN 952-00-1638-4 (print.), ISBN 952-00-1639-2 (PDF)

The technical development of vessels and smaller crews have led to a situation in which all those employed on board a vessel have to be able to manage their own tasks. Seamen may not in any case have such handicaps or illnesses that endanger safety at sea or the safety or health of others on board.

The crew members have to go up and down the stairs, there are narrow, steep ladders in the engine room etc. There are still awkward working positions that cause strain and peaks of physical stress in maintenance and repair work. In exceptional situations, adjusting the fastening of cargo in rough seas and in accidents at sea the physical performance requirement is further emphasised. Good observation ability is indispensable, not only in putting the information given by technical equipment into practice, but also when unexpected situations occur and in clearing them up.

Working time and leisure are spent on board on the same premises with fellow workers, in limited circumstances and separate from activities and stimuli available on land. Seafarers must have a well-balanced nature since mental health disorders and deviations are easily emphasised in work on board a vessel.

There are about 10,000 seamen in Finland who have to undergo a medical check-up as a rule at the interval of two years because of the health requirements related to their occupation. In regard to seamen the medical examination often also serves as the pre-employment medical examination and as it is repeated at regular intervals it is a part of health monitoring within occupational health care. The Decree on Medical Examinations of Seamen (476/1980, amended 373/1982 and 839/1995) provides the basis for the medical examinations. The minimum requirements laid down by the Ministry of Social Affairs and Health on the sight and hearing ability of seamen (1985) supplement the guidelines.

The national regulations are based on the relevant ILO Conventions (Medical Examination of Young Persons (Sea) Convention, 1921, No. 16, and Medical Examination (Seafarers) Convention, 1946, No. 73). In 1997 the ILO/WHO issued Guidelines for Conducting Pre-sea and Periodic Medical Fitness Examinations for Seafarers ILO/WHO/D.1/1997. These guidelines are in harmony with the Finnish regulations.

The medical examinations of seamen shall be recorded on a form confirmed for the purpose. The ILO/WHO's newest guidelines for medical examinations serve as a model for

the medical examination form. The new medical examination forms for seamen introduced on 5 May 2004 are based on the international guidelines referred to above and they are available in Finnish, Swedish and English. When revising the forms also the attached guidelines for medical examinations were revised to meet the requirements of the present day.

Key words: guidelines, medical examinations, occupational health care, seamen

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
Sammanfattning	5
Introduction	7
Sisällysluettelo	9
1 YLEISTÄ MERENKULKUALASTA	11
2 LÄÄKÄRINTARKASTUSTEN PERUSTEET	11
2.1 Lainsäädäntöperusteet	11
2.2 Lääkärintarkastusten tavoitteet	12
2.3 Lääkärintarkastusten kohderyhmät	13
3 MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUSJÄRJESTELMÄ	14
3.1 Merimieslääkäri	14
3.2 Merimiesterveyskeskus	14
3.3 Lääkärintarkastukset	15
3.4 Alkutarkastus	15
3.5 Uusintatarkastus	16
3.6 Merimiehen lääkärintarkastuksen luonne	18
4 TYÖOLOSUHTEIDEN MERKITYS TERVEYDENTILAN ARVIOINNISSA	19
4.1 Työn organisointi	19
4.2 Työympäristö	20
4.3 Melu, värinä ja säteily	20
4.4 Ilmasto-olosuhteet	21
4.5 Kemiaalliset ympäristötekijät	21
4.6 Laivatyön fyysinen kuormittavuus	21
4.7 Laivatyön psyykinen kuormittavuus	22
4.8 Havaintojen tekeminen	22
4.9 Sairaanhoidon aluksella	23
4.10 Poikkeustilanteet	23
5 TERVEYDELLISET VAATIMUKSET LAIVATYÖHÖN	24
5.1 Fyysinen terveys	24
5.2 Psyykinen terveys	26
5.3 Aistit	27
5.4 Sairaudet	27
5.5 Nuoret työntekijät	28
5.6 Hoitoonohjaus	29

6	LÄÄKÄRINTARKASTUKSEN SUORITTAMINEN	29
6.1	Tietojen antaminen lääkärintarkastusta varten	29
6.2	Laivatyöhön soveltuvuuden ratkaiseminen	29
6.3	Lääkärin velvollisuus lähettää lääkärintodistusjäljennös rekisteriin	30
7	LAIVATYÖN POIKKEUKSELLINEN SALLIMINEN TAI KIELTÄMINEN	30
7.1	Poikkeuslupa	30
7.2	Kielto jatkaa laivatyössä	31
7.3	Merimiesasiain neuvottelukunta	32
8	LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJEET	33
8.1	Esitiedot	33
8.2	Nykytila	35
	Liitteet	40

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUKSISTA

1 YLEISTÄ MERENKULKUALASTA

Merenkulku on yksi Suomen elinkeinoelämän avainala. Suomen ja ulkomaiden välisestä tavaraliikenteestä kuljetetaan yli 85 % meritse. Suomalaisten merenkulkijoiden lukumäärä on noin 10 000.

Lastialuksella työskentelee aluksen koosta, tyypistä ja liikennealueesta riippuen kerrallaan 10–18 henkilöä. Pienimmillä aluksilla miehistön lukumäärä kerrallaan voi olla alle 10. Itämeren matkustaja-autolautoilla laivaväen kokonaislukumäärä voi olla yli 300. On huomattava, että ulkomaanliikenteen aluksilla noudatettava vuorottelujärjestelmä merkitsee sitä, että jokaista alusta varten palkattu henkilömäärä on kaksinkertainen aluksella kerrallaan olevien lukumäärään verrattuna, koska puolet vakinaisesta henkilökunnasta on kunakin hetkenä maissa vapaalla.

Merenkulkualalla ammatilliset pätevyys- ja terveystaamukset on määritelty tavantomaista tarkemmin kansainvälisin sopimuksin ja kansallisella lainsäädännöllä. Yksityiskohtaiset vaatimukset eri maissa vaihtelevat jonkin verran maan yleisestä terveydenhuollon vaatimustasosta ja järjestelmästä riippuen, mutta perustaamukset ovat samat. Tavoitteena on yleisesti meriturvallisuus.

Erityislaatuisten toimintaympäristön vuoksi merenkulkualan ammateissa asetetaan terveydelle ja suorituskyvyille erityistaamuksia. Ne johtuvat itse työtehtävistä, työn organisaatiosta, työ- ja asuinympäristön luonteenpiirteistä sekä mahdollisista erikoistilanteista.

2 LÄÄKÄRINTARKASTUSTEN PERUSTEET

2.1 Lainsäädäntöperusteet

ILO:n sopimus. Merenkulkijoiden säännöllinen lääkärintarkastus perustuu Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työkonferenssin vuonna 1946 hyväksymään merenkulkijain lääkärintarkastusta koskevaan sopimukseen nro 73. Suomi ratifioi sen vuonna 1956 (saatettu voimaan asetuksella nro 275/1956, julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa nro 7/1956).

STCW-95 -yleissopimus. Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) hyväksyi vuonna 1978 kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan yleissopimuksen (International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarer's). Sitä muutettiin Lontoossa vuonna 1995

(STCW-95 - yleissopimus). Uusittu yleissopimus tuli voimaan asteittain 1.2.1997 lähtien ja se on voimassa kokonaisuudessaan 1.2.2002. Sopimuksen mukaan valtioiden tulee laatia kansalliset vaatimukset merimiesten lääkärintarkastuksista ja pitää luetteloa hyväksytyistä merimieslääkäreistä. STCW-yleissopimus sisältää osittain samoja määräyksiä kuin ILO:n sopimus.

Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista. Merimiehen lääkärintarkastuksia koskevat vaatimukset sisältyvät asetukseen merimiehen lääkärintarkastuksista (476/1980, useita muutoksia). Asetus on annettu merilain (167/1939) ja merimieslain (423/1978) nojalla. Vaikka merilaki on kumottu uudella saman nimisellä lailla (674/1994), on asetus merimiehen lääkärintarkastuksista edelleen voimassa.

Asetusta merimiehen lääkärintarkastuksista sovelletaan pääsääntöisesti niihin, jotka otetaan toimeen sellaiseen alukseen, jossa tehtävään työhön sovelletaan merimieslakia. Soveltamisalaa on selostettu tarkemmin kohdassa 2.3 Lääkärintarkastusten kohderyhmät. Asetuksessa säädetään työnantajan velvollisuudeksi huolehtia siitä, että toimeen otettavat on lääkärintarkastuksessa todettu laivatyöhön kelpaaviksi ja että työntekijöille suoritetaan vaadittavat uusintatarkastukset. Asetuksessa on säännökset siitä, ketkä kuuluvat tarkastusvelvoitteen piiriin, milloin ja mitä tarkastuksia suoritetaan, kuka niitä suorittaa ja mitä asioita niissä on selvitettävä. Lisäksi asetuksessa on säännökset tietojen antamisesta lääkärintarkastusta varten, lääkärintodistuksen säilyttämisestä, terveydentilavakuutuksesta sekä poikkeuslupamenettelystä ja kiellosta jatkaa laivatyössä.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös merimieheltä vaadittavasta näkö- ja kuulokyvystä. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut päätöksen merimieheltä vaadittavasta näkö- ja kuulokyvystä (70/1985). Päätöksessä on säädetty yksityiskohtaisesti näitä aisteja koskevista vaatimuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös lääkärin hyväksymisestä merimieslääkäriksi. Merimiehen lääkärintarkastuksen tekee eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta merimieslääkäri. Oikeudesta toimia merimieslääkärinä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä lääkärin hyväksymisestä merimieslääkäriksi (1250/1997).

Laki merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä (25/1999). Laki velvoittaa työterveyslaitoksen pitämään merimiehen lääkärintarkastuksissa annettua lääkärintodistuksista valtakunnallista rekisteriä. Lain mukaan tarkastavan lääkärin on toimitettava rekisteriin jäljennös jokaisesta tekemästään merimieslääkärintodistuksesta.

2.2 Lääkärintarkastusten tavoitteet

Aluksella työskentelevien on oltava terveydentilaltaan laivatyöhön soveltuvia. Työnantajan tai tämän sijaisen on huolehdittava siitä, että toimeen ei oteta sellaista työntekijää, joka ei täytä tätä edellytystä. Palvelukelpoisuus todetaan alku- tai uusintatarkastuksessa.

Merimiehen lääkärintarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että merenkulkuammatteissa työskentelevät henkilöt kykenevät terveydentilansa puolesta suoriutumaan ammatin edellyttämistä tehtävistä vaarantamatta meriturvallisuutta tai omaa tai muiden aluksella työskentelevien turvallisuutta. Lääkärintarkastuksen välillisenä tavoitteena on pyrkiä varmistamaan se, että ammattiin soveltumattomat henkilöt eivät lähtisi merille tai kouluttautuisi ammattiin, jossa eivät kuitenkaan voisi toimia.

Lääkärintarkastuksen eräänä tavoitteena on turvata se, että jokainen aluksella työssä oleva tai alukselle työhön otettava pystyy terveytensä puolesta myös mahdollisissa poikkeustilanteissa suoriutumaan tehtävistään ja velvoitteistaan sekä huolehtimaan itsestään.

Lääkärintarkastuksen tavoitteena on myös ennaltaehkäistä sairaanhoidon tarvetta aluksella. Henkilöt, joiden sairauden voidaan olettaa pahentuvan aluksella tai joiden sairauteen saattaa liittyä hoitoa vaativia äkillisiä kohtauksia, tulisi tunnistaa tarkastuksessa, koska aluksen rajoitetuissa hoito-oloissa heille ei pystytä turvaamaan riittävää hoitoa.

Merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen (476/1980) 7 §:ssä on lueteltu ne terveydelliset vaatimukset, jotka työntekijän tulee täyttää soveltuakseen laivatyöhön. Vaatimukset koskevat fyysistä ja psyykkistä terveyttä, näkö- ja kuulokykyä, sairauksia sekä erikseen alle 18-vuotiaiden nuorten osalta sitä, ettei työ ole heidän ruumiilliselle tai henkiselle kehitykselleen haitallista.

2.3 Lääkärintarkastusten kohderyhmät

Asetusta merimiehen lääkärintarkastuksista sovelletaan henkilöihin, jotka tekevät työtä sellaisella aluksella, jossa tehtävään työhön sovelletaan merimieslakia (423/1978). Merimieslakia sovelletaan työhön, jota työntekijä sopimuksen perusteella tekee työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan suomalaisessa aluksessa tai työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muualla (1 §).

Merenkulun pätevyyskirjoja ei voi saada ilman, että hakija esittää selvityksen siitä, että hänellä on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys (Asetus aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidoista 1256/1997). Kalastusaluksella vaadittavan pätevyyskirjan saamiseksi sekä merimiestoimeen kalastusaluksella vaaditaan myös merimiehen lääkärintarkastustodistus (Asetus eräiden kalastusalusten turvallisuudesta 65/2000). Luotsauslaki (940/2003) edellyttää myös luotsilta merimieslääkärintarkastuksella osoitettua, kansiosaston tehtäviin riittävää terveyttä ja kuntoa.

Mainituista säännöksistä johtuu, että käytännössä kaikilta ammattimaisessa merenkulussa, myös kotimaanliikenteessä toimivilta, vaaditaan merimieslääkärintodistus: esimerkkeinä mm. hinaajien ja vesibussien kansimiehet, pelastuslaitoksen veneen kuljettajina toimivat palomiehet, kotimaanliikenteen laivurit, koneenhoitajat ja talo-

ushenkilökunta. Lääkärintarkastus vaaditaan em. tapauksissa, vaikka merenkulku olisi vain heidän sivutyötehtävänsä.

Lossin kuljettajalta ei sen sijaan vaadita merimieslääkärintodistusta, vaan henkilöauton kuljettajalle asetettujen terveysvaatimusten täytyminen riittää.

Merenkultuoppilaitoksista annetun asetuksen (479/1987) 24 §:n nojalla vaaditaan opiskelijaksi pääsemiseksi merenkulun koulutukseen sellainen terveys, joka ei ole esteenä alan tehtävissä toimimiselle. Lisäksi edellytetään, että hakija esittää enintään kolme kuukautta aikaisemmin päivätyn todistuksen suoritetusta merimiehen lääkärintarkastuksesta, jossa on todettu kelpoisuus laivatyöhön.

3 MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUSJÄRJESTELMÄ

3.1 Merimieslääkäri

Merimieslääkärijärjestelmällä pyritään siihen, että tarkastuksia suorittava lääkäri tuntee merenkulun terveydelliset vaatimukset ja erityispiirteet. Myös STCW-95 - yleissopimus edellyttää erikseen nimettyjä merimieslääkäreitä.

Merimieslääkäri on laillistettu lääkäri, joka on erikseen kelpuutettu tähän tehtävään. Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä lääkärin hyväksymisestä merimieslääkäriksi säädetään siitä menettelystä ja niistä edellytyksistä, joilla lääkärille voidaan myöntää oikeus toimia merimieslääkärinä.

Merenkululaitos myöntää hakemuksesta lääkärille oikeuden toimia merimieslääkärinä. Hakemuksesta pyydetään Terveystieteiden tutkimuskeskuksen lausunto. Oikeus toimia merimieslääkärinä myönnetään määräajaksi, käytännössä yleensä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Oikeus merimieslääkärinä toimimiseen koskee vain päätöksessä mainittua nimettyä toimipaikkaa.

Merenkululaitos pitää luetteloa merimieslääkäreistä. Lääkärillä on velvollisuus ilmoittaa Merenkululaitokselle vastaanoton lopettamisesta tai siinä tapahtuvista keskeytyksistä.

Merimieslääkärin on osallistuttava vähintään kerran viidessä vuodessa merimieslääkäreille tarkoitettuun koulutukseen tai muuten perehdyttävä merimiesten työolosuhteisiin. Siten pyritään saavuttamaan ja ylläpitämään riittävä merilääketieteen asiantuntemus.

3.2 Merimiesterveyskeskus

Merimiesterveyskeskusten tehtävät ovat osa kansanterveystyötä. Kansanterveislain (66/1972) 14 a §:n mukaan kunnan, jonka tehtäväksi se asetuksella säädetään, tulee kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä:

1.	ylläpitää merimiehille näiden kotipaikasta riippumatta merimies-terveydenhuoltoa, johon kuuluu merimiehen terveydenhoito ja sairaanhoito sekä hammashuolto; sekä
2.	tuottaa merimiehille varustamon sijaintipaikasta riippumatta työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä tai muissa säädöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluja

Kansanterveysasetuksessa (802/1992) on säädetty, että Haminan, Helsingin, Kemmin, Kotkan, Oulun, Pietarsaaren, Porin, Rauman, Savonlinnan, Turun ja Vaasan kaupungin kuuluu huolehtia kansanterveyslain 14 a §:ssä säädettyistä tehtävistä. Näissä kaupungeissa on merimiessterveyskeskukset, jotka huolehtivat merimiesten terveydenhuollosta ja työterveyshuollosta. Maarianhaminan osalta on säädetty erikseen merimieskeskuksesta, joka tuottaa vastaavat työterveyshuoltopalvelut.

3.3 Lääkärintarkastukset

Merimiehen lääkärintarkastuksista annetussa asetuksessa (476/1980) merimiehelle suoritettaviksi säädetyt lääkärintarkastukset ovat alkutarkastus ja uusintatarkastukset.

Alkutarkastus suoritetaan henkilölle vain kerran. Muut myöhemmät tarkastukset ovat uusintatarkastuksia. Näin siinäkin tapauksessa, että merimiesammatti mahdollisesti välillä katkeaa tai vaihtuu muuhun ammattiin.

Alkutarkastuksen avulla tapahtuu terveydentilan ja palvelukelpoisuuden perusselvitys ja sen jälkeen suoritettavilla uusintatarkastuksilla terveydentilan ja palvelukelpoisuuden seuranta.

Alkutarkastus ja uusintatarkastus ovat luonteeltaan karsivia. Tarkoituksena ei ole löytää tarkastettavien joukosta soveliaimmat, vaan karsia tarkastettavien joukosta merenkulkuammattiin soveltumattomat. Kysymys on jokaisessa tapauksessa arvioinnista sopiva - sopimaton merityöhön. Kelpoisuusrajat vaihtelevat ammatti-tehtävien mukaan.

3.4 Alkutarkastus

Alkutarkastus suoritetaan alustyöhön ensimmäistä kertaa pyrkiville samoin kuin merenkulkualan koulutusta antaviin oppilaitoksiin tai yksikköihin hyväksytyille. Koulutukseen hyväksyttävien tulee täyttää merimiesammatin edellyttämät terveydelliset vaatimukset.

Alkutarkastuksen tulee olla perusteellinen työkyvyn selvitys. Lisäksi sen tulee olla mahdollisimman perusteellinen selvitys soveltuvuudesta työskennellä alusolosuhteissa ja aluksen työyhteisössä. On syytä painottaa sitä, että kysymys ei ole pelkästään kyvystä suorittaa joitakin määrättyjä tehtäviä, vaan myös soveltuvuudesta erityiseen työnteon ja elämisen tapaan ja ympäristöön sekä näiden sisältämiin vaatimuksiin ja kuormitukseen. Tarkastuksessa on kysymys kokonaisarviointista, jonka tulee ulottua sekä fyysisten että psyykkisten rajoitusten toteamiseen ja arvioon siitä, miten terveys ja työkuunto jatkossa tulevat kehittymään.

Alkutarkastuksen huolellinen tekeminen on tärkeää, koska kyseessä on monen tarkastettavan kohdalla ammatinvalintatarkastus. Ennen soveltuvuuskannanoton tekoa tulisi vähänkin epäselvissä tapauksissa pyrkiä selvittämään hakijan aikaisempi terveydentila esimerkiksi tilaamalla hänen aikaisemmat sairauskertomuksensa koulu-terveydenhuollosta.

Esitiedot muodostavat terveydentilan arvioinnin välttämättömän perustan ja monia sairauksia ajatellen käytännöllisesti katsoen ainoan arvioperustan. Alkutarkastuksessa esitietojen selvittämiseen on paneuduttava huolellisesti. Tämä edellyttää sitä, että todistuksen Esitiedot-osa täytetään yhdessä terveydenhoitajan tai lääkärin kanssa mieluummin siten, että terveydenhoitaja tai lääkäri esittää kysymykset ja merkitsee tiedot, jotka tarkastettava allekirjoituksellaan varmentaa. Todistuslomakkeessa esitettyjä kysymyksiä on tarvittaessa täsmennettävä ja täydennettävä lisäkysymyksiin niin pitkälle, että asiasta saadaan mahdollisimman tarkka ja luotettava käsitys. Tähän on varattava riittävästi aikaa. Erityisesti psyykkisen ja psykosomaattisen taustan selvittäminen voi olla sekä aikaa vievä että muutenkin hankala tehtävä, mutta samalla se on merimieslääkärintarkastuksen keskeinen osa. Arviointiin vaikuttavat selvityksen tulokset on kirjattava myös todistukseen.

Merimiehen lääkärintarkastuksen tekee pääsääntöisesti merimieslääkäri. Alkutarkastuksen suorittaa merimieslääkäri merimiesterveyskeskuksessa. Pakottavasta syystä merimieslääkäri voi suorittaa alkutarkastuksen muualla kuin merimiesterveyskeskuksessa. Alkutarkastus on tällöin kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa toimeen ottamisesta uusittava merimiesterveyskeskuksessa. Jollei alus saavu Suomeen, alkutarkastus on uusittava merimiesterveyskeskuksessa viimeistään silloin kun työntekijä toimessaolonsa jatkuessa ensimmäisen kerran matkustaa Suomeen.

Kotimaanliikenteessä alkutarkastuksen voi kuitenkin suorittaa merimieslääkäri myös muualla kuin merimiesterveyskeskuksessa, jos kunnassa ei ole merimiesterveyskeskusta.

3.5 Uusintatarkastus

Uusintatarkastus tarkoittaa alkutarkastuksen jälkeen suoritettavaa lääkärintarkastusta. Uusintatarkastus tehdään määräajoin laivatyön jatkuessa ja sen keskeydyttyä ennen työhön paluuta. Uusintatarkastus tulee pääsääntöisesti tehdä kahden vuoden välein.

Uusintatarkastuksen suorittaa merimieslääkäri. Jos lääkärintarkastus joudutaan erityisestä syystä suorittamaan paikkakunnalla, jossa ei ole merimieslääkärinä, uusintatarkastuksen voi suorittaa myös muu laillistettu lääkäri tai henkilö, joka on väliaikaisesti määrätty hoitamaan sellaista lääkärin virkaa tai tointa, johon voidaan vakinaisesti nimittää vain laillistettu lääkäri. Kotimaanliikenteessä toimivan henkilön osalta tämä lääkärintarkastus riittää.

Ulkomaanliikenteessä uusintatarkastus on kuitenkin suoritettava uudestaan merimieslääkärin toimesta ensimmäisessä satamassa, jossa on merimieslääkäri, tai jollei alus saavu Suomeen, viimeistään silloin kun työntekijä toimessaolonsa jatkuessa ensimmäisen kerran matkustaa Suomeen.

Asetuksen 4 §:n mukaan uusintatarkastus on suoritettava:

1.	kun lääkärintarkastuksen ja toimeen ryhtymisen välillä on kulunut enemmän kuin kaksi vuotta;
2.	ennen kuin toimessaolo on yhtäjaksoisesti jatkunut kaksi vuotta
3.	ennen kuin alle 18-vuotiaan toimessaolo on yhtäjaksoisesti jatkunut vuoden;
4.	ennen toimeen palaamista työ sopimus- tai virkasuhteen päätyttyä taikka muun toimessaolon vastaavasti lakattua, jos henkilön terveydentilassa on tapahtunut muutoksia; sekä
5.	jos henkilön toimessaolo on keskeytynyt tapaturman tai pitkäaikaisen sairauden vuoksi.

Jos henkilön yhtäjaksoinen toimessaolo on keskeytynyt muun kuin edellä 4. tai 5. kohdassa mainitun syyn vuoksi, on henkilön annettava työnantajalle kirjallinen vakuutus (*terveydentilavakuutus*) siitä, ettei hänen terveydentilassaan ole tapahtunut muutoksia viimeisen lääkärintarkastuksen jälkeen.

Pakottavasta syystä työntekijä voidaan ottaa toimeen ilman uusintatarkastusta. Tarkastus on tällöin kuitenkin suoritettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa toimeen ottamisesta.

Jos uusintatarkastus olisi suoritettava matkan aikana, sitä voidaan siirtää, kunnes tarkastus voidaan suorittaa 6 §:n mukaisesti.

Uusintatarkastuksen avulla seurataan työntekijän palvelukelpoisuutta ja työkykyä. Tarkastuksen tarkoituksena on selvittää, onko työntekijän terveydentilassa tapahtunut edellisen tarkastuksen jälkeen muutoksia sekä selvittää näiden vaikutusta palvelukelpoisuuteen. Uusintatarkastuksessa tulisi sen vuoksi olla vertailupohjana käytettävissä edellinen lääkärintodistus tai tarkastettava aikaisemmin hoitaneelta lääkäriltä saadut tiedot tarkastettavan aikaisemmasta terveydentilasta. Seuranta luonteestaan huolimatta uusintatarkastus muodostaa itsenäisen sen hetkisen työkyvyn selvityksen asetuksen 7 §:n edellyttämällä tavalla.

Suosittelavaa on, että myös uusintatarkastuksessa terveydenhoitaja tai lääkäri täyttää yhdessä tarkastettavan kanssa esitietoja koskevan osan. Esitietoja koskevat tarkemmat selvitykset terveydenhoitajan tai lääkärin on kirjoitettava todistukseen. Näiden selvitysten pohjalta on suoritettavissa tarkoituksenmukaisesti painotettu nykytilan tutkimus.

Tarkastava lääkäri voi ehdottaa seuraavaan uusintatarkastukseen mennessä suoritettavaksi jonkin toimenpiteen, esim. erikoislääkärin tutkimuksen. Kysymykseen voi tulla esim. näkö- tai kuulokyvyn kontrolli, tuki- ja liikuntaelinsairaudesta, keuhkosairaudesta tai muusta vastaavasta syystä johtuva rajoittunut terveydellinen ongelma, joka edellyttää tarkempaa arviointia.

Uusintatarkastus on suoritettava kahden vuoden välein lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joille uusintatarkastus suoritetaan vuoden välein. Uusintatarkastus tulee tehdä myös silloin, kun henkilö palaa merimiestoimeensa työ- tai virkasuhteen päätyttyä tai muun toimessaolon vastaavasti lakattua, jos henkilön terveydentilassa on tapahtunut muutoksia edellisen lääkärintarkastuksen jälkeen siinäkin tapauksessa, että lääkärintarkastuksesta olisi kulunut aikaa vähemmän kuin kaksi vuotta.

Jos henkilö on joutunut olemaan poissa toimestaan tapaturman tai pitkäaikaisen, toimintakykyyn vaikuttavan sairauden vuoksi, lääkärintarkastus on suoritettava ennen toimeen palaamista, vaikka edellinen lääkärintodistus ajallisesti olisi vielä voimassa.

Jos henkilön toimessaolo on keskeytynyt muun syyn kuin sairauden tai tapaturman vuoksi (työn loppuminen, opiskelu tai muu vastaava syy), ei uusintatarkastusta tarvitse suorittaa, jos henkilön edellisestä lääkärintarkastuksesta on kulunut aikaa alle kaksi vuotta. Tällaisessa tilanteessa henkilön on kuitenkin annettava työhön palatesaan työnantajalle kirjallinen terveydentilavakuutus siitä, ettei hänen terveydentilassaan ole tapahtunut muutoksia edellisen lääkärintarkastuksen jälkeen. Terveydentilavakuutukseen on liitettävä voimassaoleva, alkuperäinen lääkärintodistus, jonka antopäivä määrää tässäkin tapauksessa seuraavan uusintatarkastuksen ajankohdan.

Sosiaali- ja terveysministeriö on päätöksellään 31.8.1995 vahvistanut asetuksen 14 §:n tarkoittaman terveydentilavakuutuksen kaavan. Itsejäljentävän lomakkeen toinen osa annetaan työnantajalle ja toinen osa jää vakuutuksen antajalle. Täyttöohjeet ovat lomakkeen takasivulla.

3.6 Merimiehen lääkärintarkastuksen luonne

Onnistuneen merimiehen lääkärintarkastuksen suorittaminen edellyttää lääkäriltä hyvää merenkulun työn ja työolosuhteiden tuntemusta ja perehtymistä alaan täydennuskoulutuksen avulla. Merimiehen lääkärintarkastuksen suorittajilla on oltava myös laaja-alaista fyysiseen ja psyykkiseen terveydentilaan kohdistuvaa lääketieteellistä tarkastelukykä. Tarkastuksille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tarkastusten suorittajilta vastuuntuntoisuutta ja huolellisuutta sekä tarkastettava

myönteisyyttä ja rehellisyyttä. Tarkastusten suorittajien on työskentelytavallaan pyrittävä näiden edellytysten toteutumiseen.

Merimiehen lääkärintarkastuksilla pyritään varmistamaan se, että työntekijät pystyvät työskentelemään vaarantamatta meriturvallisuutta tai muiden henkilöiden tai omaa turvallisuuttaan. Meriturvallisuus ei saa missään olosuhteissa vaarantua työntekijän terveydellisten ominaisuuksien vuoksi. Lääkärin harkintavalta hänen arvioidessaan työntekijän terveydellisiä ominaisuuksia laivatyön kannalta on pienimmillään silloin kun on kyse meriturvallisuuteen vaikuttavista ominaisuuksista. Silloin kun kysymys on yksinomaan tarkastettavan omasta terveydestä ja turvallisuudesta, voidaan tarkastettavan omille mielipiteille panna painoa ratkaisuun vaikuttavina tekijöinä toisin kuin muissa tilanteissa.

4 TYÖOLOSUHTEIDEN MERKITYS TERVEYDENTILAN ARVIOINNISSA

4.1 Työn organisointi

Alustyyppistä riippumatta henkilökunta aluksilla voidaan jakaa kansi- ja konehenkilöstöön sekä taloushenkilöstöön. Kuitenkin koska koulutus tekee mahdolliseksi entistä monipuolisemmat työt ja myös miehistön vähentymisen vuoksi, työntekijät voivat osallistua eri osastojen tehtäviin. Yhä useampi, joka aikaisemmin työskenteli vain yhdellä osastolla, työskentelee nyt yleistoimihenkilönä. Yleistoimihenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on kansi-, kone- tai talousosaston henkilöltä vaadittavan pätevyyden lisäksi myös muun osaston tehtäviä varten vaadittava pätevyys, kansi- tai koneosastolla kuitenkin vähintään vahtimiehen pätevyys.

Taloushenkilöstöön kuuluvat muun muassa aluksen muonituksesta vastaavat sekä esimerkiksi hotelli- ja ravintolahenkilöstö matkustaja-aluksilla ja matkustaja-autolautoilla. Myös talousosastolla pääsääntöisesti toimivat henkilöt voivat joutua osallistumaan muiden osastojen työtehtäviin.

Alus on ympäri vuorokauden toimiva työyhteisö. Aluksen kuljetushenkilöstön vuorokautinen työaika on jaettu vahtivuoroihin. Vahtivuorot ovat yleensä 4 tuntia töitä - 8 tuntia vapaata, tosin muunlaisiakin vahtijärjestelmiä liikennealueesta ja alustyyppistä johtuen voidaan noudattaa. Osa henkilökunnasta tekee normaalia päivätyötä. Talousosaston henkilökunta, joka vastaa mm. laivaväen ja matkustajien muonituksesta ja majoituksesta, joutuu työvelvoitteiden ajoitusten vuoksi työskentelemään päivittäin kaksi tai useammankin työjakson.

Suomalaisilla aluksilla on laivatyössä käytössä pääasiallisesti vuorottelujärjestelmä 1:1. Joillakin aluksilla vuorottelusuhde on 2:1. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtä työjaksoa aluksella (7 - 14 vrk pääsääntöisesti autolautoilla, 2 - 6 viikkoa lastialuksilla) seuraa yhtä pitkä vapaa-aikajakso, ns. vastikevapaa maissa. 1:1 -järjestelmän ylläpito perustuu siihen, että työntekijät työskentelevät aluksella kaikkina viikon päivinä.

Lauantaisin ja sunnuntaisin sekä muina pyhäpäivinä tehty työ korvataan työntekijälle vastaavana vastikevapaa-aikana maissa. Vuorottelujärjestelmä voi edellyttää tämän lisäksi sitä, että alusjakson aikana tehdään jonkin verran ylitöitä. Joillakin aluksilla yhtenäinen työjakso voi kestää useampia kuukausia, näin etenkin, jos työntekijä työskentelee aluksella, joka liikennöi kolmansien maiden välillä.

4.2 Työympäristö

Alus muodostaa työympäristön, joka rakentuu eri tasoilla olevista työskentelytiloista sekä näitä yhdistävistä monentyyppisistä käytävistä ja portaista. Monet työskentelytilat ja kulkuväylät ovat ahtaita ja etenkin konehuoneessa porrasrakenteet ovat kapeita ja jyrkkiä. Märkyys, jäätyminen ja esimerkiksi voiteluaineesta aiheutuva liukaus ja aluksen keinuminen vaikeuttavat liikkumista. Kompastumiset, liukastumiset ja putoamiset sekä rakenteisiin tai laitteisiin satuttamisesta johtuvat tapaturmat ovat aluksilla työskentelevillä yleisiä.

4.3 Melu, värinä ja säteily

Melua syntyy aluksen koneistoista ja potkurilaitteistosta sekä esimerkiksi ilmastointilaitteista. Talvisin jään aiheuttama melu voi nousta varsin häiritseväksi. Kuulolle haitallisia melutasoja ei aluksella yleensä todeta konehuoneen ulkopuolella, konehuoneessa melutaso saa olla enintään 100 dB(A). Konehuoneessa oleskellaan yleensä vain huolto- ja korjaustöissä. Koneiden toiminnan valvonta tapahtuu valvomoissa, joissa melutaso saa olla enintään 70 dB (A).

Vaikka alukset värisevät, koko aluksen värinän ei ole osoitettu aiheuttavan elimellisiä sairauksia työntekijöille. Meritaudin synnyn kannalta pahinta on aluksen liikkumisen ylös-alassuunnassa myrskyssä ja aallokossa.

Aluksilla työskentelevät voivat altistua työssään ympäristösäteilylle, erityisesti lämpösäteilylle kuumien laitteiden lähistöllä varsinkin keittiötiloissa sekä auringonsäteilylle, jota pahentaa sen heijastuminen jäistä tai merenpinnasta. Voimakas ultraviolettisäteily voi aiheuttaa sarveiskalvon solujen vaurioitumisen ja ns. hitsaajan silmän.

Kehityksen mukanaan tuomat laitteet kuten esimerkiksi tutkat, radiopuhelimet ja näyttöpäätteet voivat myös toimia säteilylähteinä. Tutka-antenni lähettää sähkömagneettista säteilyä (taajuus 3 tai 10 GHz) erittäin lyhyinä pulsseina, lähetyssaika on vain noin 1:1000 tutkan käyttöajasta. Kun tämä yhdistetään tutkan pyörivään liikkeeseen ja säteilykeilan kapeaan muotoon, jää säteilyannos yksittäistä pistettä kohden vähäiseksi. Tutkasäteilystä ei ole voitu osoittaa olevan terveydellistä haittaa sen enempää kuin muistakaan komentosillalla olevista säteilylähteistä.

4.4 Ilmasto-olosuhteet

Laivatyölle on ominaista ulkoisten olosuhteiden, sään ja ilmaston vaihtelu, joista johtuvissa vaihtelevissa oloissa koko henkilöstön on kyettävä suorittamaan omat tehtävänsä. Altistuminen vaihteleville ilmasto-olosuhteille on terveydelliseltä kannalta merkittävä. Erityisesti kansiosaston ammateissa ilmasto-olojen vaikutus on välitön ja voimakas. Huolto- ja korjaustyöt, aluksen kiinnitys ja irroitus sekä lastin käsittelyyn liittyvät työt on tehtävä ulkoilmassa säästä riippumatta.

Pohjoisilla leveysasteilla ongelmana on talvinen kylmyys, jonka jäähdyttävää vaikutusta merellä vallitseva tuuli lisää. Trooppisilla merialueilla liikennöivien alusten miehistö voi altistua myös korkeille lämpötiloille, jotka kuormittavat elimistön lämmön ja nestetasapainon säätelyjärjestelmiä.

4.5 Kemialliset ympäristötekijät

Kemiallisten aineiden kuljetus meritse on lisääntynyt. Vaikka lastinkäsittelymenetelmät ovat kehittyneet ja käsittelyjärjestelmä on pyritty laatimaan mahdollisimman suljetuksi, saattaa edelleen lastaus- ja purkaustehtävissä tapahtua altistumista kuljetettaville vaarallisille lasteille. Huoltotehtävissä putkista ja venttiileistä saattaa valua kemiallisia aineita työntekijän työskentelyalueelle. Poikkeustilanteet, säiliöiden rikkoutuminen ym. muodostavat suojavälineistä huolimatta lisäriskin.

Aluksen käyttö, huolto ja toiminnassa pitäminen edellyttävät myös erilaisten, terveydelle haitallisten tai vaarallisten aineiden käsittelyä. Tällaisia aineita voivat olla muun muassa jäähdytysveden korroosion estoaineet, joista osa sisältää hydratsiinia, syöpävaaralliseksi luokiteltua ainetta. Viemäriverkoston kalkkeumia liuotetaan kaatamalla niihin väkevää happoa, esimerkiksi muurahaishappoa. Aluksen pinnat vaativat jatkuvaa huoltoa ja maalausta, jolloin altistumista liuotinaisille ja kaksikomponenttimaaleille saattaa tapahtua. Aikaisemmat ruosteenestomaalit sisälsivät lyijyä, joten altistuminen sille on mahdollista etenkin vanhoilla aluksilla.

4.6 Laivatyön fyysinen kuormittavuus

Työskentely aluksella tapahtuu usein hankalissa ja vaativissa olosuhteissa. Osa kansiosaston huoltotöistä edellyttää työskentelyä varsinaisten työskentelytasojen ulkopuolella pystysuorien seinämien sivuilla tai mastoissa. Koneosastolla korjaus- ja huoltotyöt joudutaan toteuttamaan ahtaissa ja ergonomisesti vaikeissa olosuhteissa. Alusten koon kasvu sekä tekniikan ja yleisen automaation kehitys yhdessä miehityksen pienenemisen kanssa ovat muuttaneet aluksella tehtävää työtä huomattavasti. Aiemmin fyysisesti melko raskas työ on keventynyt. Raskasta fyysistä kuormitusta esiintyy enää lähinnä joissakin huolto- ja korjaustöissä sekä poikkeustilanteissa, kuten esimerkiksi lastin kiinnittämistöissä merellä, yllättävissä vikatilanteissa ja merionnettomuuksissa.

4.7 Laivatyön psyykinen kuormittavuus

Psyykkiseltä kannalta merimiesammatti, johon aiemmin liitettiin odotuksia maailman näkemisestä, vapaudesta, itsenäisyydestä ja seikkailuista, on myös muuttunut. Toimenkuvat aluksella ovat tulleet ammattitaidollisesti entistä vaativammiksi ja lähes jokainen aluksella työskentelevä on saanut työtehtäviinsä erityiskoulutusta.

Laivatyön ominaispiirteet, vapaa-ajan vietto samoissa tiloissa ja samassa seurassa jossa työskennellään, aiheuttavat henkistä kuormittumista. Yhteydenpito työpaikan ulkopuolelle, perheeseen, sukulaisiin ja muuhun sosiaaliseen ympäristöön vähenee tai ainakin muuttuu luonteeltaan eripituisiksi jaksoiksi. Aluksella tarjolla olevat virikkeet ja vapaa-ajan toimintamahdollisuudet ovat rajoitetut ja yhteiskunnan tarjoamat palvelut ovat ulottumattomissa. Henkilöstö on kiinteässä keskinäisessä kosketuksessa oleskellessaan aluksella. Työyhteisön ilmapiiri ja ihmissuhteet voivat muodostaa aluksella merkittävän mielenterveydellisen kuormitustekijän.

4.8 Havaintojen tekeminen

Alusten koon ja lastimäärien kasvu, konetehtojen ja nopeuden lisääntyminen, navigointi ja konevalvontalaitteiden tekniseen kehitykseen liittyvä monimutkaistuminen, miehistölle tai ympäristölle vaarallisten aineiden kuljetukset sekä aluksiin ja lasteihin sisältyvät valtavat taloudelliset arvot ovat lisänneet psyykkiselle suorituskyvyllä, aistitoiminnoille ja havaintojen tulkinnalle asetettavia vaatimuksia. Huolimatta huomattavasta teknisestä kehityksestä on aistihavainnoilla, havaintomateriaalin käsittelyllä ja käsittelyn jälkeen suoritetuilla ohjaus- ja säätötoimenpiteillä merenkulun turvallisuuden kannalta ratkaisevan tärkeä merkitys.

Aluksen navigointi perustui aiemmin sen ulkopuolelle kohdistuviin havaintoihin, taivaan-, meri- ja maamerkkien havaitsemiseen. Teknisen kehityksen myötä paikanmääritys suoritetaan nyt normaaleissa oloissa elektronisten laitteiden, tutkan ja esimerkiksi satelliittipaikallismenetelmien avulla. Tästä huolimatta suorat havainnot eivät ole menettäneet merkitystään. Erityisesti kapeilla saaristoreiteillä navigointi perustuu edelleen viime kädessä maa- ja merimerkkien havaitsemiseen. Muun meriliikenteen havainnointi vaatii jatkuvaa valppautta, myös tähystämistä. Havainnot on kyettävä tekemään myös epäedullisissa olosuhteissa. Näin ollen kansiosastolla toimivilta henkilöiltä edellytetään edelleen tarkkaa näköaistia sekä virheetöntä värienerotuskykyä. Pienetkin värienerotuskyvyn vajavuudet, jotka hyvissä olosuhteissa eivät välttämättä edes ilmene, korostuvat näköolosuhteiden heikentyessä sateen, sumun tai pimeyden johdosta.

Alusten tekninen kehitys on ollut samansuuntaista kansi- ja koneosastolla. Aikaisemmin yksi valvontamittari tai valvontalaite valvoi vain yhtä toimintoa ja suuri osa valvonnasta perustui kuunteluun ja muuhun suoraan havainnointiin. Nyt toimintoja valvotaan elektronisin keinoin, erilaisten päätteiden ja ilmaisimien avulla, jolloin yhden valvontalaitteen takana olevien valvontakohteiden lukumäärä voi olla kym-

meniä, satojakin. Käsiteltävän havaintomateriaalin määrä on aikaisempaan verrattuna huomattavasti lisääntynyt ja samalla eri signaalien välitön, havainnollinen yhteys valvottavaan kohteeseen on hävinnyt. Havaintomateriaalin oikea tulkinta ja tarvittavien toimenpiteiden käynnistäminen sen jälkeen vaatii entistä suurempaa valppautta, osaamista ja ammattitaitoa.

4.9 Sairaanhoido aluksella

Aluksen päällikkö on vastuussa sairaanhoidosta aluksella. Yleensä päällikkö on siirtänyt käytännön hoitovastuun jollekin perämiehistä, useimmiten ensimmäiselle perämiehelle. Kansipäällystö saa sairaanhoidollisen koulutuksen merenkulkuoppilaitoksissa. Suurimmilla matkustaja-autolautoilla hoitovastuu on aluksella olevalla sairaanhoitajalla. Aluksilla on käytettävissä rajoitettu lääkevalikoima ja sairaanhoidovälineistö, joka perustuu Merenkulkuhallituksen 12.12.1994 antamaan päätökseen laiva-apteekeista (voimaan 1.1.1995, Dnro 33/033/94). Sairaanhoidollisia ohjeita voidaan tarvittaessa aluksen niitä pyytäessä välittää maista aluksille radioteitse ns. Radio-Medical-järjestelmän avulla.

Kansipäällystö (päälliköt ja perämiehet) saa lääkinnällistä koulutusta noin 120 -140 oppituntia. Koulutuksen vähäisyydestä johtuen aluksella pystytään huolehtimaan vain tavallisten ja lievien sairauksien hoidosta, vakavissa tilanteissa sairaanhoito on korkeintaan ensiavun luonteista. Sairauksien tai hoitovasteiden seuranta ei missään tapauksessa sovellu aluksella tapahtuvaksi. Merenkulun terveydenhuollon peruspyrkimyksenä onkin ehkäistä ennalta sairaanhoidon tarve aluksella muun muassa huolella tehtyjen merimiehen lääkärintarkastuksien avulla.

Kaikkien aluksella työskentelevien on STCW-95 -yleissopimuksen mukaan saatava ensiapukoulutusta. Miehistön osalta kyse on hätäensiaputaidoista, päällystön on saatava myös lääkinnällistä koulutusta.

4.10 Poikkeustilanteet

Merellä sattuvissa yllättävissä poikkeustilanteissa (tulipalo, karilleajo tai muu vakava tapahtuma) avunsaanti alukselle on usein mahdotonta, jolloin kaikki työntekijät joutuvat osallistumaan pelastustoimiin. Jokaiselle työntekijälle nimikkeestä riippumatta on etukäteen määrätty tietty tehtävä poikkeustilanteen varalta. Tehtävänä voi olla esimerkiksi palonsammutus, savusukellus, pelastusveneiden laskeminen, matkustajien evakuoiminen, pelastusveneiden ohjaaminen tai ensiavun antaminen.

Poikkeustilavalmius ja -tehtävät edellyttävät, että jokaisella työntekijällä on sellainen terveydentila ja toimintakyky, että hän kykenee toimimaan edellä mainituissa tilanteissa.

5 TERVEYDELLISET VAATIMUKSET LAIVATYÖHÖN

Merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen 7§:n 2 momentissa säädetään, mitä alku- ja uusintatarkastuksen perusteella annettavasta todistuksesta on käytävä ilmi. Siitä ilmenevät samalla työntekijän terveydellisten vaatimusten tavoitteet ja erityispiirteet.

Todistuksesta tulee käydä ilmi:

1. että työntekijä fyysiseltä terveydeltään on kelpollinen siihen toimeen, johon hän pyrkii, ja ettei hänellä ole sellaista vammaa tai sairautta, joka estää tai selvästi vaikeuttaa hänen työtään;
2. että työntekijässä ei ole todettavissa tai todettu merkityksellisiä mielen-terveydellisiä häiriöitä tai luonnevikaa;
3. että työntekijän näkö- ja kuulokyky ovat vahvistettujen ohjeiden mukaiset ja että kansipalvelukseen otettavalla on lisäksi ohjeiden mukainen värinäkö;
4. että työntekijä ei sairasta tautia, jonka voidaan olettaa pahenevan laivatyössä tai vaarantavan muiden aluksessa olevien henkilöiden terveyden; sekä
5. että milloin työntekijä ei ole täyttänyt 18 vuotta, toimeen ryhtyminen aluksessa tai sen jatkaminen ei ole hänen terveydelleen taikka ruumiilliselle tai henkiselle kehitykselleen haitallinen

Seuraavassa selostetaan kohdittain terveydellisiä vaatimuksia.

5.1 Fyysinen terveys

... Työntekijä fyysiseltä terveydeltään on kelpollinen siihen toimeen, johon hän pyrkii, ja ettei hänellä ole sellaista vammaa tai sairautta, joka estää tai selvästi vaikeuttaa hänen työtään; (7 § 2 mom. 1 kohta).

Laivaväen terveydentilan ja toimintakyvyn tulee olla sellainen, että laivaväki voi toimia yhteistyössä myös hätätilanteissa varmistaakseen ihmisten ja aluksen turvallisuuden sekä ehkäistäkseen ympäristövahingot (STCW-95 -yleissopimus). Aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetun asetuksen (1256/1997) 5 §:ssä edellytetään, että aluksen miehitystodistukseen merkitään kieli, jota laivaväen jokaisen jäsenen tulee ymmärtää riittävästi ja jolla annetaan turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet. Säännös koskee matkustaja-alusta, ro-ro-matkustaja-alusta ja säiliöalusta. Samasta asiasta on kaikkia aluksia koskeva määräys myös merenkulkijoiden vähimmäiskoulutustasosta annetussa neuvoston direktiivissä 94/58/EY. Näin ollen työntekijällä ei saa olla vikaa tai vammaa, joka selvästi vaikeuttaa hänen puhumistaan tai kuulemistaan taikka kuullun ymmärtämistään.

Fyysistä terveyttä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota sekä työntekijän fyysiseen suorituskyykyyn että hänen fyysiseen rakenteeseensa. Fyysisen suorituskyykyyn on olta-

va riittävä niiden tehtävien suorittamiseen, joita aiottu toimi edellyttää aluksella kysymykseen tulevissa olosuhteissa. Alus muodostuu eri tasoissa olevista työtiloista, joten kyky liikkua portaissa on terveydellinen perusvaatimus. Vaikka aluksella olisi hissejä, niiden käyttö poikkeustilanteissa on mahdotonta, jolloin jokaisen on selviydyttävä portaikoissa.

Perusvaatimuksena soveltuvuudelle on kyky keskiraskaaseen ruumiilliseen työhön. Tämä arvioidaan käytännössä lähinnä verenkiertoelimistön ja hengityselimistön toiminnallisin kriteerein, kuten kliinisin rasiustestein. Käytännössä esimerkiksi liikuntaelinvammat, kulumaviat ja ylipainoisuus alentavat fyysistä suorituskkyä merkittävästi, vaikka sydän- ja verenkiertoelimistön kunto olisi hyvä. Tällöin lääkärin tulee ammattitaitonsa ja laivatyötuntemuksensa perusteella arvioida, pystyykö henkilö selviytymään sekä normaaleista että poikkeustilanteiden työtehtävistään. Etenkin vaajaakuntoisen työntekijän työkykyarvioinnissa poikkeustilanteiden kuormitustekijät ja tehtävävelvollisuudet tulee erityisesti ottaa huomioon. Erityistä harkintaa lääkärin tulee noudattaa tapauksissa, joissa henkilöllä on raajaproteesi.

Työskentely aluksella edellyttää ammattiitehtävästä riippumatta hyvää tuki- ja liikuntaelimistön toimintakykyä ja liikkeiden hallintaa. Tasapainohäiriöitä ei voida sallia kohtauksellisinakaan alusolosuhteissa. Sellainen liikuntaelimistön tai hermoston sairaus tai vamma, joka aiheuttaa selvän liikunnallisen haitan, on este laivatyöhön. Jos keskiraskas fyysinen rasitus provosoi sairauden oirehtivaksi, ei henkilö ole sovelias laivatyöhön. Tyypillisimpiä esimerkkejä näistä ovat sepelvaltimosairaus, sydämen vajaatoiminta ja rasiustasma.

Kohtauksittain esiintyvät, työ- ja toimintakykyyn vaikuttavat sairaudet muodostavat esteen laivatyöhön. Epilepsiaa sairastava henkilö ei ole sovelias laivatyöhön. Henkilö, joka sairastaa insuliinihoitoa vaativaa sokeritautia, jossa on sokin tai kooman mahdollisuus, ei myöskään sovellu laivatyöhön. Samoin kohtaukselliset aivoverenkierron häiriöt muodostavat esteen laivatyölle. Edellä mainitun tyyppiset sairaudet muodostavat myös työntekijälle itselleen selvän vaaratilanteen. Kohtauksen sattua henkilö voi menettää tajuntansa ja kouristella, mistä voi seurata kaatuminen, putoaminen ja itsensä loukkaaminen. Laivaolosuhteissa kohtauksen tunnistaminen jostakin perussairaudesta johtuvaksi, synn tutkiminen ja kohtauksen hoitaminen eivät voi käytännössä toteutua.

Työntekijällä ei saa olla sellaista sairautta, joka mahdollisesti pahentuu valvomisen, epäsäännöllisen työrytmin ja poikkeavan fyysisen tai psyykkisen kuormituksen johdosta tai joka vaatii kurissa pysyäkseen säännöllistä lääkehoitoa.

Lisäksi on monia muita sairauksia, jotka vaikeusasteesta ja työntekijän muusta tilanteesta johtuen saattavat muodostaa esteen laivatyön aloittamiselle tai jatkamiselle (astma, suolistosairaudet, endokrinologiset häiriöt, eturauhasen liikakasvu jne.).

Meneillään oleva raskaus ei sellaisenaan vaikuta työkelpoisuuteen aluksella. Jos raskauteen on liittynyt tai liittyy joitakin normaalikulusta poikkeavia piirteitä, on ras-

kauden merkitys laivatyötä tekevän työssäselviytymiselle selvitettävä merimieslääkärin ja raskautta hoitavan lääkäriin / äitiysneuvolan yhteistyönä. Tarvittaessa on suoritettava kontrollitarkastus tai annettava lähete äitiyspoliklinikalle.

Erityisesti vammojen yhteydessä, mutta myös sairaustapauksissa tarkastavan lääkärin on ratkaisua tehdessään otettava huomioon tilan ennuste. Jos tilanne ammatillisen työkyvyn osalta ei ole tarkastuksen perusteella arvioitavissa, on lääkärin käynnistettävä tarpeelliset jatkotutkimukset ja hoitotoimenpiteet ja vasta niiden tulosten selvittyä tehtävä kannanottoensa henkilön merityökelpoisuuteen.

5.2 Psykkinen terveys

... Työntekijässä ei ole todettavissa tai todettu merkityksellisiä mielenterveydellisiä häiriöitä tai luonnevikaa (7 § 2 mom. 2. kohta).

Merenkulkuumattiin liittyy poikkeuksellisen paljon erilaisia psyykkisesti kuormittavia tekijöitä. Henkilön sosiaalisuus, sopeutumiskyky ja psyykinen tasapainoisuus vaikuttavat ratkaisevasti hänen omaan selvitymiseensä laivatyöyhteisössä ja vaikuttavat välittömästi yhteisön henkiseen ilmapiiriin ja yleiseen viihtyvyyteen.

Tarkastuksen yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota henkilön psyykkiseen tilaan ja resursseihin, jotta rajattu laivayhteisö ei pahentaisi henkilön henkistä hyvinvointia eikä psyykinen tila olisi myötävaikuttamassa toimintavirheisiin aluksella ja sitä kautta meriturvallisuuden vaarantumiseen.

Merenkulkuumattissa toimivan henkilön tulee olla psyykkisesti tasapainoinen. Merimiehen lääkärintarkastuksessa psyykkisen terveyden toteaminen on yleensä tarkastettavan itsensä antamien tai lääkärin muualta saamien anamnestisten tietojen varassa. Tästä syystä näiden tietojen saamiseen on paneuduttava erityisen perusteellisesti ja lopullisen soveltuvuuskannanoton tekeminen on tarvittaessa siirrettävä myöhemmän ajankohtaan.

Alkutarkastuksessa laivatyöhön ei tule hyväksyä henkilöä, jolla on todettu tai todettava vajaamielisyyttä tai joka on sairastanut laitoshoidon vaatinutta mielenterveydenhäiriötä riippumatta siitä, onko hoito lopetettu vai jatkuuko se edelleen. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota erityisesti myös mahdolliseen alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden väärinkäyttöön sekä mahdollisiin itsemurhayrityksiin.

Jos henkilö on mielenterveydellisten seikkojen vuoksi vapautettu varusmiespalveluksesta, on ilmeistä, ettei häntä tule hyväksyä myöskään laivatyöhön.

Ensimmäisten merilläolovuosien aikana ilmaantuneet psyykkiset häiriöt ovat este laivatyön jatkumiselle, koska siinä vaiheessa ilmaantuneet oireet ovat vahva viite siitä, että merenkulkuumatti on kyseiselle henkilölle mielenterveydellisesti sopimaton. Myöhemmissä sairastumistapauksissa tulee ratkaisuja tehtäessä ottaa huomioon edellistä enemmän myös tilan ennuste ja hoitomahdollisuudet.

Mielenterveydellisistä syistä laitoshoidossa olleiden, pitkäaikaista psykiatrasta avo-
hoitoa (lääkehoito- tai muu terapia) saavien ja toistuvista psyykkisistä ongelmista
kärsivien työkykyisyyttä arvioitaessa tarvitaan lisäselvityksenä usein psykologin te-
kemien psyykkisen työkykyisyyden arviointitestausten tulokset.

5.3 Aistit

... Työntekijän näkö- ja kuulokyky ovat vahvistettujen ohjeiden mukaiset ja että kansipalvelukseen otettavalla on lisäksi ohjeiden mukainen värinäkö (7 § 2 mom. 3. kohta).

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä merimieheltä vaadittavasta näkö- ja kuulo-
kyvystä (70/1985) on taulukot merimiehen näkö- ja kuulovaatimuksista. Koke-
neen, pitkään ammatissa toimineen merenkulkijan näöntarkkuus- ja kuulovaatimuk-
set ovat lievemmät kuin niiden, jotka tulevat alalle. Kansiosastolla palvelevien osal-
ta aisteja koskevat vaatimukset ovat tiukemmat kuin muilla osastoilla toimivilla.

Virheetöntä värienerotuskykyä edellytetään vain kansiosaston tehtävissä toimivilta.
Koneosaston tehtävissä työskentelevällä voi olla puutteellinen värienerotuskyky.
Tällainen henkilö ei voi kuitenkaan toimia yleistoimitehtävissä kansi- ja koneosas-
toilla, koska kansiosastolla työskentelevällä tulee olla virheetön värienerotuskyky.
Tämä seikka tulee ottaa huomioon ennen kaikkea alkutarkastuksen yhteydessä hen-
kilön aistien riittäessä vain talous- tai koneosaston tehtäviin.

5.4 Sairaudet

*... Työntekijä ei sairasta tautia, jonka voidaan olettaa pahenevan laivatyössä tai
vaarantavan muiden aluksessa olevien henkilöiden terveyden (7 § 2 mom 4. kohta).*

Säännöksen tarkoituksena on toisaalta estää työntekijän oman terveydentilan huono-
neminen hänen sairastamansa taudin vuoksi ja toisaalta suojata muiden aluksessa
olevien henkilöiden terveyttä. Työntekijän sairastaman taudin paheneminen voi ta-
pahtua kolmesta syystä:

1. tauti itsestään on sen luonteinen, että se pahenee olosuhteista ja hoi-
dosta huolimatta;
2. tauti on sen luonteinen, että laivatyöhön liittyvät tekijät vaikuttavat sii-
hen pahentavasti;
3. tauti pahenee siksi, että laivaolosuhteissa sitä ei voida hoitaa asian-
mukaisella tavalla.

Ensimmäiseen ryhmään kuuluvan taudin vaikutus työkykyyn arvioidaan edellä fyy-
sistä terveyttä käsittelevän kohdan mukaisesti. Jos hoidoilla, kuntoutuksella tai am-
matin vaihtamisella ei voida vaikuttaa taudin kulkuun merkittävästi, ei laivatyötä ole
syytä kieltää niin kauan kun henkilö on työkykyinen. Alkutarkastuksessa on arvioi-
tava, selviytyykö henkilö laivatyössä, millainen sairauden ennuste on ja kuinka pian
sairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden.

Toisen ryhmän mukaisissa tapauksissa harkinnan perustana on se, että henkilö säilyttää alusoloissa työkykyisyytensä. Merimieslääkärin ja sairauden hoidosta mahdollisesti vastaavan toisen lääkärin tulee yhteistyössä keskenään arvioida kuinka henkilön työkyky jatkossa tulee kehittymään. Alusolosuhteissa pahenevista sairauksista yleisimpiä ovat psyykkiset ja psykosomaattiset sairaudet.

Merenkulkuammatin kuormitustekijöiden lisäksi on huomioitava sairaanhoidon mahdollisuudet aluksella kun arvioidaan säännöllistä hoitoa ja seurantaa tai jompaa kumpaa vaativien sairauksien merkitystä merimiesammattissa toimimisen kannalta. Aluspalvelukelpoisuusarvion tekemistä varten tarkastavalla lääkärillä on henkilön suostumuksella oikeus saada tämän terveydentilaa koskevia tietoja häntä aikaisemmin hoitaneilta lääkäreiltä. Johtopäätöksen tekeminen henkilön työkykyisyydestä edellyttää häntä hoitaneen lääkärin kuulemista.

Runsasta ja säännöllistä lääkehoitoa saavien kohdalla on tarkkaan harkittava hoitoja komplikaatiomahdollisuudet. Jos tarkastuksessa todetaan hoidolla parannettavissa oleva sairaus, voidaan kelpoisuus evätä määräajaksi tai toistaiseksi ja edellyttää hoidon jälkeen kontrollitarkastusta, jonka yhteydessä kelpoisuus voidaan arvioida uudelleen (tyrä, prostatahyperplasia).

Henkilö ei saa sairastaa tautia, jonka voidaan olettaa vaarantavan muiden aluksessa olevien henkilöiden terveyden (esimerkiksi tartuntataudit). Merimiehen lääkärintarkastusten luonteen vuoksi niiden yhteydessä voidaan kiinnittää huomio vain pitkäaikaisiin tarttuviin tauteihin. Tuberkuloosia sairastavat tai sairastaneet voidaan hyväksyä laivatyöhön vasta kun varmuudella on todettu taudin parantuneen. Jos merimieslääkärintarkastuksen yhteydessä todetaan tai syntyy epäily yleisvaarallisesta tartuntataudista, ei henkilöä saa päästää alukselle ennen asian lopullista selvittämistä.

5.5 Nuoret työntekijät

... Milloin työntekijä ei ole täyttänyt 18 vuotta, toimeen ryhtyminen aluksessa tai sen jatkaminen ei ole hänen terveydelleen tai ruumiilliselle tai henkiselle kehitykselleen haitallinen (7 § 2 mom 5 kohta).

Merimieslain mukaiseen työsuhteeseen saadaan ottaa 16 vuotta täyttänyt tai samana vuonna täyttävä miespuolinen henkilö ja 17 vuotta täyttänyt naispuolinen henkilö. 18 vuotta nuorempaa naishenkilöä ei saa ottaa työhön euroopan liikennealueen ulkopuolella käytettävään alukseen. Merimieslaissa tarkoitettua euroopan liikennealuetta vastaa asetuksessa aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta (1256/1997) tarkoitettu lähiliikenne.

Alle 18-vuotiaan terveinkin nuoren työntekijän työkelpoisuus arvioidaan ottaen huomioon tarkastettavan henkinen ja ruumiillinen kehitysaste. Tavoitteena on varmistaa, ettei laivatyö muodosta uhkaa tarkastettavan kehitykselle ja myöhemmälle terveydelle.

Terveen nuoren fyysiselle kehitykselle laivatyö muodostaa harvoin merkittävää uhkaa. Vaikutus henkiseen kehitykseen ja terveyteen voi olla merkittävämpi. Jo selvän haitan epäilyn tulisi tässä vaiheessa johtaa karsimiseen, koska alle 18-vuotiaalla on hyvät mahdollisuudet hakeutua vähemmän riskialttiiseen ammattiin. Henkinen jälkeenjääneisyys, ilmeinen psyykinen tasapainottomuus (esimerkiksi koulussa ilmennyt epäsosiaalisuus), nuorena alkanut runsas alkoholin ja/tai huumeiden käyttö ovat tunnusmerkkejä nuoresta, jonka psyykkiselle kehitykselle aluksen eristynyt, psyykkisesti kuormittava työ muodostaa terveydellisen uhan. Epäselvissä tapauksissa tulee kääntyä esim. kouluterveydenhuollon puoleen tilanteen selvittämiseksi ennen lopullista kannanottoa merityökelpoisuuteen.

5.6 Hoitoonohjaus

Merenkulkijoiden alkoholi- ja päihdeaineiden väärinkäyttöä koskeva hoitoonohjausjärjestelmämalli pohjautuu työmarkkinoiden keskusjärjestöjen vuosina 1972 ja 1973 antamiin päihdeongelmaisten hoitoonohjausta koskeviin suosituksiin sekä vuoden 1976 tulopoliittisen kokonaisratkaisun ns. sosiaalipakettiin sisältyneeseen "yritys oy:n" hoitoonohjausjärjestelmään. Hoitoonohjausjärjestelmä on sovitettu työmarkkinaosapuolten kesken.

6 LÄÄKÄRINTARKASTUKSEN SUORITTAMINEN

6.1 Tietojen antaminen lääkärintarkastusta varten

Merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen mukaan henkilön tulee esittää tarkastavalle lääkärille selvitys henkilöllisyydestään ja vahvistaa antamansa esitiedot nimikirjoituksellaan. Selvityksen puuttuminen ei anna oikeutta jättää tarkastusta suorittamatta. Ennen kuin henkilö allekirjoittaa lääkärintodistuksen, hänelle tulee selvittää tietojen vahvistamisen merkitys. Allekirjoittamalla esitietolomakkeen tarkastettava vahvistaa, että esitiedot ovat totuudenmukaisia. Samalla tarkastettava antaa suostumuksensa siihen, että lääkärit, sairaalat ja laitokset saavat antaa hallussaan olevia tietoja tarkastettavan terveydentilasta hänen palvelukelpoisuuttaan käsitteleville merenkulkuviranomaisille ja Työterveyslaitokselle.

Tullessaan uusintatarkastukseen henkilöllä on oltava mukanaan todistus edellisestä merimieslääkärintarkastuksesta, joka osoittaa tarkastavalle lääkärille, että kysymyksessä on nimenomaan uusintatarkastuksen avulla tapahtuva terveydentilan ja työkykyisyyden seuranta.

6.2 Laivatyöhön soveltuvuuden ratkaiseminen

Suoritettuaan tarkastuksen ja verrattuaan henkilön terveydentilaa ja toimintakykyä tämän työn ja merityön yleisiin vaatimuksiin, lääkäri tekee ratkaisunsa henkilön soveltuvuudesta laivatyöhön. Jos tarkastava lääkäri toteaa lausunnossaan henkilön so-

veliaaksi laivatyöhön, menee tämä yleensä suoraan aiottuun toimeen ilman, että hänelle tehtäisiin toista "työhöntulotarkastusta" varustamon puolesta.

Jos työntekijän terveydentilan arvioinnin suhteen on epävarmuutta, lääkärin on syytä pyytää lisätietoja työntekijää aikaisemmin hoitaneilta lääkäreiltä tai laitoksilta ja siirtää soveltuvuusratkaisu siksi, kunnes tarpeellinen informaatio on saatu.

Ratkaisu "ei sovellu" merkitsee sitä, että tarkastava lääkäri ei pidä tarkastettavaa sopivana aiottuun toimeen. Näin ollen henkilö ei voi aloittaa laivatyötä tai jatkaa sitä, koska häntä ei ole todettu tähän soveltuvaksi. Lääkärin tulee merkitä selvästi antamaansa lääkärintodistukseen ne kohdat, jotka ovat vaikuttaneet kielteiseen päätökseen.

6.3 Lääkärin velvollisuus lähettää lääkärintodistusjäljennös rekisteriin

Merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä annetun lain (25/1999) mukaan tarkastuksen suorittaneen lääkärin on lähetettävä jäljennös lääkärintodistuksesta valtakunnalliseen rekisteriin Työterveyslaitokselle (Turun aluetyöterveyslaitos, Hämeenkatu 10, 20500 TURKU). Tarkastettavan suostumusta todistusjäljennöksen lähettämiseen ei tarvita.

Tarkastettavan suostumuksella rekisteristä voidaan antaa tarkastavalle lääkärille tietoja tarkastettavan aikaisemmasta terveydentilasta. Rekisterin hoidossa noudatetaan salassapitosäädöksiä.

7 LAIVATYÖN POIKKEUKSELLINEN SALLIMINEN TAI KIELTÄMINEN

7.1 Poikkeuslupa

Jos henkilön terveydentila ei tarkastavan lääkärin tutkimuksen perusteella täytä laivatyölle asetettuja vaatimuksia, ei lääkäri voi todeta häntä laivatyöhön soveltuvaksi. Tällöin henkilö voi hakea Merenkululaitokselta merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen 10 §:n mukaista poikkeuslupaa.

Poikkeuslupa ammatin jatkamiseen voidaan myöntää, vaikka henkilön ei olisi uusintatarkastuksessa katsottu soveltuvan laivatyöhön, jos Merenkululaitos erityisestä syystä katsoo hänet kysymyksessä olevaan tehtävään kelpaavaksi.

Merenkululaitos voi myöntää erityisen painavasta syystä poikkeusluvan myös sellaiselle henkilölle, jota ei ole alkutarkastuksessa katsottu laivatyöhön kelpaavaksi.

Poikkeuslupahakemusta käsitellessään Merenkululaitos ei tee lääketieteellistä arviointia eikä ota kantaa poikkeusluvan hakijan ammatilliseen työkykyyn, jonka arviointi kuuluu hoitavalle lääkärille tai työterveyshuollolle. Poikkeuslupa-asioissa pyy-

detään aina Työterveyslaitoksen lausunto. Tarvittaessa Merenkululaitos pyytää hakijalta lisäselvityksiä asian ratkaisemiseksi.

Merenkululaitos ratkaisee viime kädessä sen, onko poikkeuslupan hakija aisti-toiminnoissa havaituista puutteistaan, sairaudestaan tai vammastaan huolimatta kykenevä toimimaan laivatyössä. Merenkululaitos ottaa päätöstä tehdessään huomioon tapauskohtaisesti yksilöllisiä aluspalvelukelpoisuuteen vaikuttavia tekijöitä, kuten muun muassa merimiesammattissa toimimisen ajan, toimen aluksella ja siihen hankitun koulutuksen sekä aluksen ja sillä harjoitettavan merenkulun luonteen. Sairaanhoidon mahdollisuudet aluksella, jolla henkilö työskentelee, voidaan ottaa huomioon silloin, kun kysymyksessä on kokenut työntekijä ja hänen sairautensa on todistettavasti moitteettomassa tasapainossa. Merenkululaitos arvioi hakijan sairauden, vamman tai muun terveyden puutteen vaikutusta hakijan aluspalvelukelpoisuuteen yleisen meriturvallisuuden kannalta, muun ammatillisen työkykyisyyden arviointi kuuluu hoitavalle lääkärille..

Tarkastavan lääkärin tulee selvittää henkilölle, miten poikkeuslupaa haetaan ja mitä asiapapereita hakemukseen tulisi liittää. Esimerkiksi näkö- ja kuulokykyä koskevissa poikkeuslupahakemuksissa edellytetään lähes aina alan erikoislääkärin tutkimusta ja lausuntoa.

Poikkeuslupahakemus osoitetaan Merenkululaitokselle (Merenkululaitos, PL 171, 00181 Helsinki). Hakemus on vapaamuotoinen ja siinä on selvästi mainittava poikkeuslupaa hakevan nimi, toimi tai aiottu toimi aluksella, osoite ja puhelinnumero, josta tarvittaessa saa lisätietoja ja johon poikkeuslupapäätös lähetetään. Hakemuksessa on oltava myös hakijan allekirjoitus. Poikkeuslupahakemukseen tulee liittää todistus suoritetusta merimieslääkärintarkastuksesta sekä mahdolliset hakijan sairautta tai vammaa tutkineiden ja hoitaneiden erikoislääkärien lausunnot ja sairauskertomuskopiot sekä muut asiapaperit ja selvitykset, joilla saattaa olla merkitystä poikkeuslupa-asiaa ratkaistaessa. (Merenkululaitoksen ohje poikkeuslupan hakemista varten on näiden lääkärintarkastusohjeiden liitteenä.)

Poikkeuslupa käsitellään Merenkululaitoksen merenkulkuosastolla, jossa hoidetaan alusturvallisuusasioita. Poikkeuslupa voidaan myöntää kahden vuoden ajaksi ja siihen voi sisältyä erilaisia voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai tehtävään liittyviä rajoituksia. Poikkeuslupa voi sisältää myös erilaisia ehtoja, esim. ilmoitusvelvollisuuden Merenkululaitokselle, jos hakijan terveydentilassa tapahtuu muutoksia poikkeuslupan voimassaoloaikana, silmälasien käyttövelvollisuuden ja varasilmälasien mukana pitämisen, kuulolaitteen käyttövelvollisuuden jne.

Jos Merenkululaitos ei myönnä poikkeuslupaa, on hakijalla oikeus valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hakija voi myös uusien selvityksien perusteella pyytää Merenkululaitosta tutkimaan poikkeuslupasian uudelleen ilman, että asiasta olisi tätä ennen tehty valitusta.

7.2 Kielto jatkaa laivatyössä

Työntekijän terveys voi osoittautua sellaiseksi, ettei työntekijä suoritettussa alku- tai uusintatarkastuksessa todetusta kelpoisuudesta tai myönnetystä poikkeusluvasta huolimatta ole enää kelpoinen toimimaan laivatyössä. Jos työntekijä ei täytä laivatyölle asetettuja terveydellisiä vaatimuksia eikä myöskään poikkeusluvasta myöntämisen edellytyksiä, Merenkululaitos voi merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen 11 §:n nojalla kieltää työntekijää toistaiseksi jatkamasta ammatissaan.

Ennen kieltopäätöksen tekemistä Merenkululaitoksen on pyydettävä asiasta työterveyslaitoksen ja merimiesasiain neuvottelukunnan lausunto.

Työntekijällä on oikeus valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

7.3 Merimiesasiain neuvottelukunta

Merimiesasiain neuvottelukunnasta annetun asetuksen (535/1989) 1 §:n mukaan merenkulkijoiden työ- ja sosiaaliin oloihin liittyvän lainsäädännön yleisen kehityksen sekä merenkulkijoiden työoloihin liittyvien erityiskysymysten käsittelyä varten on työministeriön yhteydessä valmistelu-, neuvottelu- ja lausunnonantuelimenä merimiesasiain neuvottelukunta.

Neuvottelukunnan alaisena toimii merenkulun terveysjaosto, joka käsittelee merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen 10 §:ssä tarkoitettujen poikkeuslupien myöntämisessä noudatettavia suuntaviivoja sekä muita asetuksen soveltamiseen liittyviä periaatteellisia kysymyksiä. Yksittäisiä poikkeuslupa-asioita jaosto käsittelee vain, jos niillä on periaatteellista merkitystä asetuksen soveltamisen kannalta.

Merimiesasiain neuvottelukunnan eräänä tehtävänä on tehdä esityksiä ja aloitteita merenkulkijoiden työolojen kehittämiseksi. Tässä tarkoituksessa olisi toivottavaa, että merimieslääkärit olisivat aloitteellisia ja tiedottaisivat Merimiesasiain neuvottelukunnalle, Merenkululaitokselle tai Työterveyslaitokselle sellaisista työssään havaitsemistaan seikoista, joilla voi olla merkitystä merenkulkijoiden työolojen tai terveydenhuollon kehittämisen kannalta.

8 LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJEET

Lääkärintarkastuslomake sisältää Esitiedot-osan ja Nykytila-osan. Samaa lomaketta käytetään sekä alku- että uusintatarkastuksessa. Lomake tulee täyttää selkeällä ja luettavalla käsialalla tai kirjoituskoneella.

Alkutarkastuksessa lomakkeen Esitiedot-osan kohdat 1 - 12 ja Nykytila-osan kohdat 53 - 58 täyttää terveyskeskusavustaja tarkastettavan ilmoittautuessa terveyskeskukseen tarkastusta varten.

Esitiedot-osan kohdat 13 - 50 täyttää terveydenhoitaja tai lääkäri yhdessä tarkastettavan kanssa.

Tutkittava päivää ja vahvistaa nimikirjoituksellaan esitietolomakkeen (kohdat 52 ja 52)

Nykytila-osan kohdat 59 - 103 täyttää tarkastava lääkäri.

Uusintatarkastuksessa esitiedot voi täyttää tarkastetta itse. Tällöin tarkastavan lääkärin velvollisuus on ennen varsinaista tarkastusta varmistaa, että tarkastettava on ymmärtänyt kysymykset oikein. Tarkastavan lääkärin on yhdessä tarkastettavan kanssa myös täydennettävä esitiedot-osan kohta 43 siten, että tarpeelliset tiedot tulevat kirjatuiksi.

Nykytila-osan kohdat 59 - 103 täyttää tarkastava lääkäri.

8.1 Esitiedot

Kohta 1	Rasti ruutuun, jos kyseessä on alkutarkastus.
Kohta 2	Rasti ruutuun, jos kyseessä on uusintatarkastus.
Kohta 3	Uusintatarkastukseen tullessaan tarkastettavan tulee esittää edellinen merimieslääkärintodistuksensa, jonka päivämäärä merkitään tähän kohtaan. Ellei tarkastettavalla ole esittää aikaisempaa merimieslääkärintodistusta, asiasta on tehtävä merkintä kohtaan 43.
Kohta 4	Tarkastettavan sukunimi.
Kohta 5	Tarkastettavan henkilötunnus tai syntymäaika.
Kohta 6	Tarkastettavan etunimet.

- Kohta 7 Tarkastettavan sukupuoli.
- Kohta 8 Tarkastettavan kotiosoite, myös maan nimi, jos hän asuu vakinaisesti muualla kuin Suomessa.
- Kohta 9 Rasti ruutuun sen mukaan, miten tarkastettavan henkilöllisyys on varmistettu.
- Kohta 10 Rasti ruutuun, mille osastolle aluksessa tarkastettava on haikutumassa.
- Kohta 11 Ruutuun kirjoitetaan tehtävä, johon tarkastettava aikoo aluksessa mennä.
- Kohta 12 Tarkastettavan laivatyövuosien lukumäärä.
- Kohta 13 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä" -vastauksesta kohtaan 43 tarkempi selvitys, josta ilmenevät tiedot tutkimuksen tai hoidon syystä, ajankohdasta ja paikasta. Terveystenhoitajan tai lääkärin on valittava tarkastettavan antamien tietojen perusteella ne, joilla on merkitystä tehtävän tarkastuksen kannalta. Merkityksellisiä ovat tiedot operatiivisista toimenpiteistä, loukkaantumisten vuoksi suoritetuista toimenpiteistä, hoito- tai tutkimustiedot psykiatrisista sairauksista, usein toistuneista sairauksista tai edelleen jatkuvista sairauksista.
- Kohta 14 Menetellään kuten kohdassa 13. Tässä kohdassa tulisi saada esille kaikki mahdolliset toimenpiteet alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden käytön johdosta riippumatta siitä, kuinka tilanne on myöhemmin kehittynyt. "Ei" -tapauksessakin on syytä täydentävin kysymyksin selvittää alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden käyttö ja jos käyttö vaikuttaa ongelmalliselta, siitä on tehtävä merkintä todistukseen.
- Kohdat 15 - 42 Menetellään kuten kohdissa 13 - 14. Terveystenhoitajan tai lääkärin on arvioitava tarkastettavan antamat tiedot ja tehtävä merkityksellisistä tiedoista tarkempi selvitys kohtaan 43. Tarkastettavalle on tarvittaessa selvitettävä, mitä kysymyksillä tarkoitetaan ja varmistettava, että asia on molemmin puolin oikein ymmärretty.
- Kohta 43 Lisätila kohtien 13 - 42 täydentäviä selvityksiä varten. Näistä selvityksistä tulee selvittää myös hoitoajankohta ja -paikka (sairaala, terveyskeskus tms.), josta saa yksityiskohtaiset tiedot puheena olevasta asiasta.

- Kohta 44 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä" -vastauksen jälkeen selvitys käynnissä olevasta tai säännöllisesti toistuvasta hoidosta tai lääkityksestä. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 43.
- Kohta 45 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä" -vastauksen jälkeen merkintä lääkkeestä ja sen aiheuttamista allergiaoireista. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 43.
- Kohta 46 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun.
- Kohta 47 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä"-vastauksesta tarkempi selvitys raskauden kestosta kohtaan 43.
- Kohta 48 Rasti "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä" -vastauksen jälkeen merkintä tupakoinnin määrästä (savuketta/pv, piipullista/pv, jne).
- Kohta 49 Merkitään varusmiespalvelun suorittaneen tarkastettavan palvelukelpoisuusluokka.
- Kohta 50 Rasti vastauksen perusteella "ei" tai "kyllä" ruutuun. "Kyllä"-vastauksen jälkeen voidaan **merkitä, mihin** asti poikkeuslupa on tai on ollut voimassa. Tarkempi selvitys poikkeuslupan myöntämisistä kohtaan 43.
- Kohta 51 Paikka ja päiväys.
- Kohta 52 Tarkastettavan allekirjoitus ja nimenselvennys. Tarkastettavan allekirjoitusta edeltävä vakuutus on syytä lukea tarkastettavalle jo ennen Esitiedot-osan täyttämistä, jotta hän tietoja antaessaan on selvillä asian luonteesta ja tietojen käytöstä.
- 8.2 Nykytila**
- Kohdat 53 - 58 Kohdat täytetään kuten Esitiedot-osassa.
- Kohta 59 Tarkastettavan pituus.
- Kohta 60 Tarkastettavan paino.
- Kohta 61 Tarkastettavan verenpaine.
- Kohta 62 Virtsan valkuaistutkimuksen tulos. Tutkimus ns. liuskako-keella tutkimustilaisuudessa lasketusta virtsanäytteestä. Vastaus (+) tai (-) merkein.

- Kohta 63 Virtsan glukoositutkimuksen tulos vastaavasti kuin edellisessä kohdassa.
- Kohta 64 Rasti "ei kuvattu" tai "kuvattu" ruutuun ja kuvauksen päivämäärä.
- Alkutarkastus: Kuvaus suoritetaan keuhkotuberkuloosin toteamiseksi (poissulkemiseksi) ja perustilanteen kartoittamiseksi. Kuvaus ei saa olla vuotta vanhempi. Tarkastavan lääkärin on varmistauduttava tutkimuksen suorittamisesta ja sen tuloksesta. Erillistä todistusta röntgenkuvauksen suorittamisesta merimieslääkärintodistuksen liitteeksi ei tarvita. Kotimaanliikenteen alkutarkastuksessa ei vaadita keuhkojen röntgenkuvausta.
- Uusintatarkastus: Uusintatarkastuksien yhteydessä ei vaadita lainkaan keuhkojen röntgenkuvausta. Keuhkojen röntgenkuvaus suositellaan tehtäväksi kuitenkin tarkastavan lääkärin harkinnan mukaan myös uusintatarkastustilanteissa, jos
- tarkastettavan purjehdusalue on kaukoliikenne
  - tarkastettava työskentelee aluksella, jossa on Skandinavian maiden ulkopuolelta tullut monikansallinen miehistö
  - tarkastettava on ollut tekemisissä aktiivisia tuberkuloosia sairastavan henkilön kanssa
  - varustamon tai lippumaan määräykset edellyttävät keuhkokuvausta
  - tarkastettavan esitiedot ja/tai oireet antavat aiheen kuvaukseen
  - muut erityisyydet antavat aiheen kuvaukseen.
- Kohta 65 Kohta on varattu muun mahdollisesti tarvittavan todistuksen merkitsemistä varten. Tällainen muu todistus voi olla esim. lääkärintodistus pakkamattomia elintarvikkeita käsittelevistä henkilöistä tai todistus ulosteiden salmonellatutkimuksesta. Tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 66 Näöntarkastus Snellenin tauluilla tutkittuna. Tutkitaan molemmat silmät erikseen sekä yhteisnäkö. Tarkastavan lääkärin on aina tarkistettava mahdollinen piilolasien käyttö. Piilolasit rinnastetaan tarkastuksessa tavallisiin silmälasihin.
- Kohta 67 Jos tarkastettava käyttää silmälaseja tai piilolaseja eikä näöntarkkuus ilman laseja täytä vaatimuksia, tutkitaan näöntarkkuus myös laseilla.

- Kohta 68 Näkökentät sormiperimetrialla tutkittuina molempien silmien osalta erikseen.
- Kohta 69 Värinäkö tutkitaan päivänvalossa tai käyttämällä sinistä päivänvalolamppua. Värinäkö katsotaan normaaliksi, jos tarkastettava ilman pitkää viivytystä tai huomattavaa epäröintiä tulkitsee kaikki taulut oikein. Jos yksikin taulu luetaan väärin tai selvää epävarmuutta esiintyy, on rasti merkittävä kohtaan "puutteellinen". Virheellisesti tulkittujen taulujen tunnuskirjaimet on merkittävä kohtaan 91.
- Kone- ja talousosaston tehtävissä toimivilta ei vaadita virheetöntä värienerotuskykyä, mutta jos tarkastettavan värinäkö on epävarma tai puutteellinen, hänelle on mainittava, että siirtyminen kansiosaston tehtäviin ilman lisäselvityksiä ei ole mahdollista. Yleisenä periaatteena on, että erityisesti alkutarkastuksen yhteydessä lievissäkin epävarmuustapauksissa käytetään ratkaisujen tekemisessä silmälääkärin asiantuntemusta.
- Kohta 70 Kohdassa ilmoitetaan käytetty värinäköttesti. Värinäön tutkimisessa on suositeltavaa käyttää Boström-Kugelbergin taulustoa, mutta myös Ishiharan testitaulustoa voidaan käyttää.
- Kohta 71 Alkutarkastus: Audiometritutkimus on suoritettava aina alkutarkastuksen yhteydessä. Tutkimus suoritetaan hiljaisessa huoneessa audiometrillä. Tutkimustaajuudet ovat 500 - 1000 - 2000 - 3000 - 4000 (6000) - 8000 Hz. Alkutarkastus suoritetaan kynnysmäärityksenä.
- Uusintatarkastus: Audiometritutkimus on tehtävä kuuden vuoden välein uusintatarkastuksissa. Näissä tarkastuksissa voidaan käyttää 20 dB:n seulontatasoa, joskin tällöinkin on suositeltavaa määrittää kuulokynnykset.
- Kohta 72 Muissa kuin kuuden vuoden välein tapahtuvissa uusintatarkastuksissa riittää puhekuulon määrittäminen. Tällöin molemmat korvat tutkitaan erikseen. Tutkittavalle lausutaan normaalilla puheäänellä sanoja, jotka hänen tulee toistaa. Äänen voimakkuus on pyrittävä pitämään samana, vaikka tutkittava ei pystyisikään toistamaan sanoja. Lukusanoja on vältettävä, koska ne on helppo arvata. Tuloksena ilmoitetaan kummankin korvan osalta etäisyys (metriä), jolla tutkittava ymmärtää sanat.

Kuulolaitteen käyttö on sallittu vain taloushenkilökuntaan kuuluville. Jos vaaditut tulokset saavutetaan kansi- ja yleistoimitehtävissä olevilla vain kuulolaitteen avulla, siitä on tehtävä merkintä todistukseen ja jätettävä kelpoisuusratkaisu Merenkululaitokselle. Kuulolaitteen käytöstä on tehtävä merkintä kohtaan 91.

- Kohdat 73 - 90 Merkitään normaali löydös rastittamalla "ei" ruutu ja patologinen tutkimuslöydös rastittamalla "kyllä" ruutu. Kyllä-vastauksien kohdalla tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 91 Lisätila kohtien 59 - 90 täydentäviä selvityksiä sekä myös muita mahdollisia lisäselvityksiä varten.
- Kohta 92 Rasti "kyllä" ruutuun, jos tarkastettava soveltuu kaikkeen palvelukseen aluksessa ja "ei" ruutuun, jos hän ei sovellu kaikkeen palvelukseen. Kansiosastolla ja yleistoimissa työskentelyn edellytyksenä on se, että tutkittava soveltuu kaikkeen palvelukseen. "Ei" -ratkaisun perusteena olevat kohdat merkitään. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 93 Rasti "kyllä" ruutuun, jos tarkastettava soveltuu konepalvelukseen aluksessa ja "ei" ruutuun, jos hän ei sovellu. Pelkästään tässä kohdassa palvelukseen soveltuva ei voida ottaa työhön kansiosastolle, mutta voidaan ottaa talousosastolle. "Ei" -ratkaisun perusteena olevat kohdat merkitään. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 94 Rasti "kyllä" ruutuun, jos tarkastettava soveltuu talouspalvelukseen ja "ei" ruutuun, jos hän ei sovellu. Pelkästään tässä kohdassa palvelukseen soveltuva ei voida ottaa työhuone aluksen muulle osastolle. "Ei" -ratkaisun perusteena olevat kohdat merkitään. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Oppilaitokseen opiskelijaksi pääsemiseksi henkilön tulee olla palvelukelpoinen aluksen sille osastolle, jonka tehtäviin koulutusta antavaan oppilaitokseen tai oppilaitoksen linjalle hän on hakenut.
- Kohta 95 Rastittamalla tämän kohdan tarkastava lääkäri jättää tutkittavan palvelukelpoisuuden Merenkululaitoksen ratkaistavaksi poikkeuslupamenettelyssä. Päätöksen perusteena olevat kohdat merkitään. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.

- Kohta 96 Tässä kohdassa tarkastava lääkäri voi ehdottaa normaalikäytäntöä aikaisempaa uusintatarkastusta. Merkitään myös aienetun uusintatarkastuksen aiheena olevat kohdat. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 97 Palvelukelpoisuuteen liittyen tarkastava lääkäri voi ehdottaa suoritettavaksi erikoislääkärin tutkimusta. Tarvittaessa tarkempi selvitys kohtaan 91.
- Kohta 98 Paikka ja päiväys.
- Kohta 99 Tarkastuksen suorittaneen lääkärin allekirjoitus ja leima tai nimenselvennys.
- Kohta 100 Tarkastuspaikan osoite ja puhelinnumero, josta tarkastaneelta lääkäriltä voi saada mahdollisia lisätietoja. Yhteystietojen tulee olla selkeitä myös Työterveyslaitoksen rekisteriin toimitettavassa todistusjäljennöksessä.
- Kohta 101 Rasti ruutuun, jos tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri merimiesterveyskeskuksessa.
- Kohta 102 Rasti ruutuun, jos tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri muualla kuin merimiesterveyskeskuksessa. Jos kyseessä on ulkomaanliikenteen alkutarkastus, syy merimiesterveyskeskuksen ulkopuoliseen alkutarkastukseen on mainittava kohdassa 91.
- Kohta 103 Rasti ruutuun, jos tarkastusta ei ole suorittanut merimieslääkäri. Jos kyseessä on alkutarkastus tai ulkomaanliikenteen uusintatarkastus, syy siihen, miksi tarkastuksen on suorittanut muu lääkäri kuin merimieslääkäri, on mainittava kohdassa 91.

*Liitteet***Säädökset**

Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista (476/1980)

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös merimieheltä vaadittavasta näkö- ja kuulokyvystä (70/1985)

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös lääkärin hyväksymisestä merimieslääkäriksi (1250/1997)

Laki merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä (25/1999)

Asetus aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta (1256/1997) 4 § ja 15 §

Kansanterveyslaki (66/1972) 14 a §

Kansanterveysasetus (802/1992) 5 §

Asetus merenkulkuoppilaitoksista (497/1987) 24 §

Asetus merimiesasiain neuvottelukunnasta (535/1989)

Lomakkeet

Merimiehen lääkärintarkastus, alkutarkastus ja uusintatarkastus, esitiedot

Merimiehen lääkärintarkastus, alkutarkastus ja uusintatarkastus, nykytila (suomi, ruotsi, englantia)

Terveystilavakuutus meripalveluun (suomi, ruotsi)

Merenkululaitoksen ohje poikkeusluvan hakemista varten

(suomi, ruotsi, englantia)

MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUS

(Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista 476/1980)

 1 Alkutarkastus (esitiedot)   2 Uusintatarkastus (esitiedot)
 3 Edellisen tarkastuksen pvm
Tulosta 3 kappaleena:

1 tarkastettavalle, 2 Työterveyslaitokselle, 3 lääkärille

4 Sukunimi	5 Henkilötunnus
6 Etunimet	7 Sukupuoli ☐ 1 Mies ☐ 2 Nainen
8 Osoite	
9 Tarkastettavan henkilöllisyys varmistettu ☐ 11 Passi: nro ja antomaa ☐ 2 Ajokortti ☐ 3 Muu virallinen henkilötodistus ☐ 4 Tunnettu	
10 Osasto aluksella ☐ 1 Kansiosasto ☐ 2 Koneosasto ☐ 3 Muu	
11 Tehtävä / aiottu tehtävä aluksella	12 Aika laivatyössä vuosina
13 Oletteko ollut lääkärin tutkittavana tai hoidettavana vastaanotolla, sairaalan poliklinikalla tai osastolla koskaan / edellisen tarkastuksen jälkeen? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	14 Oletteko alkoholin tai huumeiden tai lääkkeiden käytön vuoksi ollut laitosta avohoidossa tai onko teillä esiintynyt näiden aineiden väärinkäyttöä? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä

Onko Teillä tai onko Teillä ollut seuraavia sairauksia?

15 Kasvain	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	29 Toistuva yskä tai hengenahdistus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
16 Diabetes	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	30 Astma	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
17 Kilpirauhassairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	31 Suu- tai hammassairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
18 Veritauti (anemia, leukemia, verenvuototauti tms.)	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	32 Vatsahaava	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
19 Mielenterveyden häiriö (masennus tms.)	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	33 Muu vatsa- tai suolistosairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
20 Silmänsairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	34 Tyrä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
21 Korvasairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	35 Munuais- tai muu virtsateiden sairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
22 Toistuva päänsärky	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	36 Sukupuolitauti	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
23 Huimaus, tajuttomuuskohtauksia, pyörtymisiä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	37 Ihosairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
24 Epilepsia, kouristuksia	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	38 Rajoittunut liikuntakyky	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
25 Halvaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	39 Nivelsairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
26 Verenpainetauti	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	40 Selkävika, -sairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
27 Sydänsairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	41 Allergia	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
28 Muu verenkiertoelinten sairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	42 Muu vika, vamma, sairaus	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä

43 Tarkempi selvitys edellisissä 13 - 42 kyllä-kohtiin esim. hoitopaikka ja -ajankohta sekä kohtiin 44 - 50 (ko. kohdan numero eteen):

44 Saatteko jotain säännöllistä hoitoa tai käytättekö jotain säännöllistä tai ajoittain/toistuvasti otettavaa lääkitystä? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä (minkälaista)			
45 Oletteko allerginen jollekin lääkkeelle? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä (lääkkeen nimi ja oireet)			
46 Oletteko mielestänne työkykyinen?	47 Oletteko raskaana?	48 Tupakoitteko?	3 Kuinka paljon / pv
☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	
49 Palvelukelpoisuusluokka		50 Oletteko hakenut poikkeuslupaa / onko teillä poikkeuslupa? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	

Täten vakuutan, että edellä esittämäni tiedot ovat totuudenmukaisia, enkä ole salannut mitään terveydentilaani koskevaa seikkaa. Lääkärit, sairaalat ja laitokset saavat antaa hallussaan olevia tietoja terveydentilastani palvelukelpoisuuttani käsitteleville merenkuluviranomaisille ja Työterveyslaitokselle (luetaan tarkastettavalle).

51 Paikka ja pvm

52 Tarkastettavan allekirjoitus ja nimenselvennys

Lääkärintodistukset ja niihin sisältyvät tiedot ovat salassapidettäviä (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, 13 §). Tietojen suojaamisesta ja vaihtovelvollisuudesta säädetään henkilötietolaissa (523/1999, 32 - 33 §).

MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUS

(Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista 476/1980)

53 Alkutarkastus (nykytila) 54 Uusintatarkastus (nykytila)
55 Edellisen tarkastuksen pvm

Tulosta 3 kappaleena:

1 tarkastettavalle, 2 Työterveyslaitokselle, 3 lääkärille

56 Henkilötunnus	57 Sukunimi
58 Etunimet	

Lääkärintutkimuksen tulokset

59 Pituus, cm	60 Paino, kg	61 Verenpaine /	62 Virtsan valkuainen	63 Virtsan sokeri	64 Keuhkojen RTG-kuvaus ☐ 1 ei kuvattu ☐ 2 kuvattu, pvm:	65 Muu todistus ☐
---------------	--------------	-----------------	-----------------------	-------------------	--	---

Näkö

66 Näöntarkkuus ilman silmälaseja 1 oikea silmä 2 vasen silmä 3 yhteisnäkö			67 Näöntarkkuus silmälaseilla 1 oikea silmä 2 vasen silmä 3 yhteisnäkö			68 Näkökenttä 1 oikea silmä 2 vasen silmä ☐ 1 normaali ☐ 1 normaali ☐ 2 vajausta ☐ 2 vajausta	
69 Värinäkö ☐ 1 ei testattu ☐ 2 normaali ☐ 3 puutteellinen					70 Käytetty värinäkötesti		

Kuulo

71 Audiometri

	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	3000 Hz	4000 Hz	6000 Hz	8000 Hz	72 Puhe- ja kuiskaustesti (metreinä)
1 oikea korva								
2 vasen korva								

Patologisia löydöksiä

73 Suu	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	82 Vatsa	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
74 Hampaat	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	83 Tyrä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
75 Korvat, tärykalvot	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	84 Ruuansulatuselimistö	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
76 Silmät, silmien liikkeet, pupillit	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	85 Ylä- ja alaraajat	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
77 Keuhkot ja rintakehä	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	86 Selkäranka	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
78 Sydän	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	87 Tasapaino ja koordinaatio	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
79 Perifeeriset pulssit	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	88 Psykyke	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
80 Suonikohjut	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	89 Tartuntatauti	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä
81 Iho	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	90 Muu	☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä

91 Tarkempi selvitys edellisiin kohtiin ja kohtiin 92 - 97 (ko. kohdan numero eteen) sekä mahdolliset muut selvitykset:

Lausunto

92 Soveltuu kaikkeen palvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)	93 Soveltuu konepalvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)
94 Soveltuu muuhun palvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)	95 Jätetään poikkeuslupamenettelyyn seuraavilla perusteilla ☐ 1 Kyllä
96 Ehdotan uusintatarkastusta (pvm) mennessä ☐ 1 Kyllä	97 Ehdotan erikoislääkärin tutkimusta seuraavilla perusteilla ☐ 1 Kyllä

Vakuutan edellä olevat tiedot oikeiksi kunniani ja omantuntoni kautta.

98 Paikka ja pvm

99 Lääkärin allekirjoitus ja leima tai nimenselvennys

100 Tarkastuspaikan osoite ja puhelinnumero

101 Tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri merimiesterveyskeskuksessa 102 Tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri muualla kuin merimiesterveyskeskuksessa 103 Tarkastuksen on suorittanut muu lääkäri kuin merimieslääkäri

Lääkärintodistukset ja niihin sisältyvät tiedot ovat salassapidettäviä (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, 13 §). Tietojen suojaamisesta ja vaitiolovelvollisuudesta säädetään henkilötietolaissa (523/1999, 32 - 33 §).

LÄKARUNDERSÖKNING AV SJÖMAN

(Förordning om läkarundersökning av sjöman 476/1980)

1 Första undersökning (anamnes) 2 Förnyad undersökning (anamnes)

3 Datum för föregående undersökning

Skriv ut blanketten 3 st.:

1 Till den undersökte, 2 Till Institutet för arbetshygien, 3 Till läkaren

4 Efternamn	5 Personbeteckning
6 Förnamn	7 Kön ☐ 1 Man ☐ 2 Kvinna
8 Adress	
9 Den undersöktes identitet har kontrollerats ☐ 11 Pass; nr och utfärdarland ☐ 2 Körkort ☐ 3 Annat officiellt identitetsbevis ☐ 4 Känd	
10 Avdelning på fartyget ☐ 1 Däckavdelning ☐ 2 Maskinavdelning ☐ 3 Annan	
11 Uppgift / avsedd uppgift ombord	12 Hur många år har ni arbetat till sjöss?
13 Har ni någon gång / efter föregående undersökning undersökts av läkare eller behandlats på mottagning, sjukhuspoliklinik eller -avdelning? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	14 Har ni på grund av användning av alkohol eller narkotika eller läkemedel varit intagen eller behandlats i institutions- eller öppen vård eller har ni missbrukat dessa medel? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja

Har ni eller har ni haft följande sjukdomar?

15 Tumör	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	29 Återkommande hosta eller andnöd	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
16 Diabetes	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	30 Astma	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
17 Sköldkörtelsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	31 Mun- eller tandsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
18 Blodsjukdom (anemi, leukemi, hemorragisk sjukdom)	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	32 Magsår	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
19 Mental störning (depression m.m.)	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	33 Annan buk- eller tarmsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
20 Ögonsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	34 Bräck	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
21 Öronsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	35 Njursjukdom eller annan urinvägssjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
22 Återkommande huvudvärk	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	36 Könssjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
23 Yrsel, medvetlöshetsanfall, svimningar	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	37 Hudsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
24 Epilepsi, kramp	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	38 Begränsad rörelseförmåga	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
25 Förlamning	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	39 Ledsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
26 Blodtryckssjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	40 Ryggbesvär, -sjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
27 Hjärtsjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	41 Allergi	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
28 Annan sjukdom av cirkulationsorgan	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	42 Andra fel, skador, sjukdomar	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja

43 Noggrannare redogörelse för de föregående "Ja"-punkterna 13 - 42, till exempel vårdplats och -tidpunkt samt för punkterna 44 - 50 (ifrågavärande nummer anges):

44 Får ni någon regelbunden behandling eller använder ni regelbundet eller återkommande något läkemedel? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja (vad)			
45 Är ni allergisk för något läkemedel? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja (läkemedlets namn och symtom)			
46 Tycker ni att ni är arbetsförmögen? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	47 Är ni gravid? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	48 Röker ni? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	3 Hur många cigaretter per dag?
49 Tjänsteduglighetskategori		50 Har ni sökt dispens / har ni dispens? ☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	

Härmed intygar jag att uppgifterna som jag har gett är sanningsenliga och att jag inte har dolt något som gäller mitt hälsotillstånd. Läkarna, sjukhusen och anstalterna får överlåta alla uppgifter om mitt hälsotillstånd som de har till de sjöfartsmyndigheter som behandlar min tjänsteduglighet och till Institutet för arbetshygien (läses upp för den undersökte).

51 Ort och datum

52 Underskrift och namnförtydligande av den undersökte

Läkarintygen jämte uppgifter är sekretessbelagda (Lag om patientens ställning och rättigheter 785/1992, 13 §). Om skydd av uppgifterna och tystnadsplikt bestäms i personuppgiftslagen (523/1999, 32 - 33 §).

LÄKARUNDERSÖKNING AV SJÖMAN

(Förordning om läkarundersökning av sjöman 476/1980)

53 Första undersökning (nuvarande tillstånd) 54 Förnyad undersökning (nuvarande tillstånd)

3 Datum för föregående undersökning

Skriv ut blanketten 3 st.:

1 Till den undersökte, 2 Till Institutet för arbetshygien, 3 Till läkaren

56 Personbeteckning	57 Efternamn
58 Förnamn	

Undersökningsresultat

59 Längd, cm	60 Vikt, kg	61 Blodtryck /	62 Protein i urinen	63 Socker i urinen	64 RTG lungor ☐ 1 har inte utförts ☐ 2 har utförts, datum:	65 Annat intyg ☐
--------------	-------------	----------------	---------------------	--------------------	--	--

Näkö

66 Synskärpa utan glasögon 1 höger öga 2 vänster öga 3 samsyn			67 Synskärpa med glasögon 1 höger öga 2 vänster öga 3 samsyn			68 Synfält 1 höger öga ☐ 1 normalt ☐ 2 bristfälligt		2 vänster öga ☐ 1 normalt ☐ 2 bristfälligt	
69 Färgseende ☐ 1 inte testat ☐ 2 normalt ☐ 3 bristfälligt						70 Använt färgseendetest			

Hörsel

71 Audiometer									72 Tal- och viskningstest (i meter)	
	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	3000 Hz	4000 Hz	6000 Hz	8000 Hz			
1 höger öra										
2 vänster öra										

Patologiska fynd

73 Mun	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	82 Buk	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
74 Tänder	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	83 Bräck	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
75 Öron, trumhinnor	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	84 Matmältningsorganen	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
76 Ögon, ögonens rörelser, pupiller	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	85 Övre och nedre extremiteterna	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
77 Lungor och bröstorg	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	86 Rygggrad	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
78 Hjärta	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	87 Balans och koordination	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
79 Perifer puls	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	88 Psyke	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
80 Åderbräck	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	89 Smittsam sjukdom	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja
81 Hud	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja	90 Annat	☐ 1 Nej ☐ 2 Ja

91 Noggrannare redogörelse för de föregående punkterna och för punkterna 92 - 97 (ifrågavarande nummer anges) samt eventuellt andra redogörelser:

Utlåtande

92 Lämplig för alla slags tjänster ☐ 1 Ja ☐ 2 Nej (punkter)	93 Lämplig för maskintjänst ☐ 1 Ja ☐ 2 Nej (punkter)
94 Lämplig för annan slags tjänst ☐ 1 Ja ☐ 2 Nej (punkter)	95 Lämnas för undantagsförfarande på följande grunder ☐ 1 Ja (punkter)
96 Jag föreslår förnyad undersökning före (datum) ☐ 1 Ja	97 Jag föreslår undersökning av specialistläkare på följande grunder ☐ 1 Ja (punkter)

Jag intygar riktigheten i ovanstående uppgifter på heder och samvete.

98 Ort och datum

99 Läkarens underskrift och stämpel eller namnförtydligande

100 Undersökningsställets adress och telefonnummer

101 Undersökningen utfördes av sjömansläkare på re på en sjömanshälsovårdscentral 102 Undersökningen utfördes av sjömansläkare på annat ställe än sjömanshälsovårdscentral 103 Undersökningen utfördes av annan läkare än sjömansläkare

Läkarintygen jämte uppgifter är sekretessbelagda (Lag om patientens ställning och rättigheter 785/1992, 13 §). Om skydd av uppgifterna och tystnadsplikt bestäms i personuppgiftslagen (523/1999, 32 - 33 §).

SEAMAN'S MEDICAL EXAMINATION

(Decree on Seaman's Medical Examinations 476/1980)

Print 3 copies:

- 1 To the examinee
- 2 to the Finnish Institute of Occupational Health
- 3 to the doctor

- 1 Initial examination (history)   2 Re-examination (history)

3 Date of previous examination

4 Surname		5 Identity code	
6 Given names		7 Sex ☐ 1 Male ☐ 2 Female	
8 Address			
9 Identity of the examinee confirmed ☐ 11 Passport: No., issued by (country) ☐ 2 Driver's licence ☐ 3 Other official ID ☐ 4 Known			
10 Department on the vessel ☐ 1 Deck ☐ 2 Engine room ☐ 3 Other			
11 Assignment / planned assignment on the vessel			12 Time in maritime work (years)
13 Have you ever / since your previous examination been examined by a doctor or treated at a consultation or at an outpatient department or ward of a hospital? ☐ 1 No ☐ 2 Yes		14 Have you been treated at an institution or an outpatient department for abuse of alcohol, narcotics or medicines or do you have a history of abuse of these substances? ☐ 1 No ☐ 2 Yes	
Do you have or have you had any of the following conditions?			
15 Tumour	☐ 1 No ☐ 2 Yes	29 Recurrent cough or shortness of breath	☐ 1 No ☐ 2 Yes
16 Diabetes	☐ 1 No ☐ 2 Yes	30 Asthma	☐ 1 No ☐ 2 Yes
17 Thyroidal disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes	31 Oral or dental disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
18 Haematological illness (anaemia, leukaemia, haemophilia etc.)	☐ 1 No ☐ 2 Yes	32 Gastric ulcer	☐ 1 No ☐ 2 Yes
19 Mental disturbance (depression etc.)	☐ 1 No ☐ 2 Yes	33 Other abdominal or intestinal disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
20 Eye disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes	34 Hernia	☐ 1 No ☐ 2 Yes
21 Ear disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes	35 Renal disease or other disease of the urinary tract	☐ 1 No ☐ 2 Yes
22 Recurrent headache	☐ 1 No ☐ 2 Yes	36 Venereal disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
23 Dizziness, spells of unconsciousness, fainting	☐ 1 No ☐ 2 Yes	37 Skin disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
24 Epilepsy, convulsions	☐ 1 No ☐ 2 Yes	38 Limited mobility	☐ 1 No ☐ 2 Yes
25 Paralysis	☐ 1 No ☐ 2 Yes	39 Arthropathy	☐ 1 No ☐ 2 Yes
26 Hypertension	☐ 1 No ☐ 2 Yes	40 Back problem, disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
27 Cardiac disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes	41 Allergy	☐ 1 No ☐ 2 Yes
28 Other disease of the cardiovascular system	☐ 1 No ☐ 2 Yes	42 Other disorder, disability, disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
43 Closer explanation of "yes" in the previous items 13 through 42, e.g. treatment site and period and of items 44 through 50 (please give the number of the item first):			

Seaman's medical examination form approved by the Ministry of social Affairs and Health

44 Are you receiving any regular, occasional or recurrent treatment or / and medication? ☐ 1 No ☐ 2 Yes (please specify)			
45 Are you allergic to any medicine? ☐ 1 No ☐ 2 Yes (name of the medicine and symptoms)			
46 Do you regard yourself fit for work? ☐ 1 No ☐ 2 Yes	47 Are you pregnant? ☐ 1 No ☐ 2 Yes	48 Are you a smoker? ☐ 1 No ☐ 2 Yes	3 How many cigarettes per day?
49 Fitness class		50 Have you applied for an exemption order / do you have an exemption order? ☐ 1 No ☐ 2 Yes	

I hereby confirm that the above information given by me is truthful and that I have not concealed anything about my state of health. Doctors, hospitals and institutions may give data in their possession regarding my state of health to navigation authorities determining my fitness class and to the Finnish Institute of Occupational Health (to be read aloud to the individual examined).

51 Place and date

52 Signature and name in print of the individual examined

Medical reports and data are confidential (Act on the Status and Rights of Patients 785/1992, § 13). Data protection and medical confidentiality are laid down in the Personal Data Act (523/1999, § 32 - 33).

SEAMAN'S MEDICAL EXAMINATION

(Decree on Seaman's Medical Examinations 476/1980)

Print 3 copies:

- 1 To the examinee
- 2 to the Finnish Institute of Occupational Health
- 3 to the doctor

- 53 Initial examination (present state)**
  54 Re-examination (present state)

55 Date of previous examination

56 Identity code	57 Surname
58 Given names	

Results of the medical examination

59 Height, cm	60 Weight, kg	61 Blood pressure /	62 Urinary protein	63 Urinary glucose	64 Chest X-ray ☐ 1 not taken ☐ 2 taken, date:	65 Other certificate ☐
---------------	---------------	---------------------	--------------------	--------------------	---	--

Sight

66 Visual acuity without spectacles 1 right eye 2 left eye 3 fusion			67 Visual acuity with spectacles 1 right eye 2 left eye 3 fusion			68 Visual field 1 right eye ☐ 1 normal ☐ 2 deficient		2 left eye ☐ 1 normal ☐ 2 deficient	
69 Colour vision ☐ 1 not tested ☐ 2 normal ☐ 3 deficient						70 Colour vision test used			

Hearing

71 Audiometer								72 Conversational voice and forced whisper test (meters)
	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	3000 Hz	4000 Hz	6000 Hz	8000 Hz	
1 right ear								
2 left ear								

Pathological findings

73 Mouth	☐ 1 No ☐ 2 Yes	82 Abdomen	☐ 1 No ☐ 2 Yes
74 Teeth	☐ 1 No ☐ 2 Yes	83 Hernia	☐ 1 No ☐ 2 Yes
75 Ears, tympanic membranes	☐ 1 No ☐ 2 Yes	84 Digestive system	☐ 1 No ☐ 2 Yes
76 Eyes, eye movements, pupils	☐ 1 No ☐ 2 Yes	85 Upper and lower limbs	☐ 1 No ☐ 2 Yes
77 Lungs and chest	☐ 1 No ☐ 2 Yes	86 Spine	☐ 1 No ☐ 2 Yes
78 Heart	☐ 1 No ☐ 2 Yes	87 Balance and co-ordination	☐ 1 No ☐ 2 Yes
79 Peripheral pulses	☐ 1 No ☐ 2 Yes	88 Mental status	☐ 1 No ☐ 2 Yes
80 Varicose veins	☐ 1 No ☐ 2 Yes	89 Infectious disease	☐ 1 No ☐ 2 Yes
81 Skin	☐ 1 No ☐ 2 Yes	90 Other	☐ 1 No ☐ 2 Yes

91 Closer explanation of previous items and items 92 through 97 (please give the number of the item first) and possible other explanations:

Statement

92 Fit for all kinds of service ☐ 1 Yes ☐ 2 No (items)	93 Fit for engine service ☐ 1 Yes ☐ 2 No (items)
94 Fit for other kind of service ☐ 1 Yes ☐ 2 No (items)	95 Exemption order procedure is required for the following reasons ☐ 1 Yes (items)
96 I suggest a re-examination by (date) ☐ 1 Yes (items)	97 I suggest an examination by a specialist for the following reasons ☐ 1 Yes (items)

I hereby certify the above to be true, on my honour and conscience.

98 Place and date

99 Signature and stamp or name in print of the doctor

100 Address and telephone number of the examination site

101 The examination was conducted by a seaman's doctor in a seaman's health centre ☐	102 The examination was conducted by a seaman's doctor at another site than a seaman's health centre ☐	103 The examination was conducted by a doctor other than a seaman's doctor ☐
--	--	--

Medical reports and data are confidential (Act on the Status and Rights of Patients 785/1992, § 13). Data protection and medical confidentiality are laid down in the Personal Data Act (523/1999, § 32 - 33).

**TERVEYDENTILAVAKUUTUS MERIPALVELUUN
HÄLSOTILLSTÄNDSFÖRSÄKRAN FÖR SJÖTJÄNST**

1 Työnantajalle
2 Työntekijälle

Täytettävä painokirjaimin. Bör fyllas i med tryckbokstäver.

Sukunimi Släktnamn	
Etunimet Förnamn	Henkilötunnus Personbeteckning
Osoite Adress	
Postinumero ja postitoimipaikka Postnummer och postanstalt	Puhelin (myös suunta) Telefon (även riktnummer)
Aiottu toimi aluksella Tilltänkt befattning på fartyget	
Aluksen nimi Fartygets namn	
Varustamo Rederi	
Viimeinen merimieslääkärintodistus Senaste sjömansläkarintyg	
Antopäivämäärä Datum för utfärdandet	Antopaikka Plats för utfärdandet
Merimieslääkärin nimi Sjömansläkarens namn	
Vakuutan, että terveydentilassani ei ole tapahtunut muutoksia liitteenä olevan merimieslääkärintodistuksen antamisen jälkeen. Jag försäkrar att det inte har skett förändringar i mitt hälsotillstånd efter utfärdandet av bifogade läkarintyg.	
Paikka ja päivämäärä Plats och datum	Työntekijän allekirjoitus Arbetstagarens underskrift

Liitteenä alkuperäinen merimieslääkärintodistus (alle 2 vuoden ikäinen) mahdollisine liitteineen. Terveystilavakuutuksella ei ole vaikutusta merimieslääkärintodistuksen voimassaoloaikaan.

Sjömansläkarintyget (mindre än 2 år gammalt) i original jämte eventuella bilagor. Hälsotillståndsförsäkringen har inte inverkan på sjömansläkarintygets giltighetstid.

TERVEYDENTILAVAKUUTUS MERIPALVELUUN

Terveysdentilavakuutus meripalveluun korvaa merimiehen lääkärintarkastuksista annetussa asetuksessa (476/80) tarkoitettua lääkärintarkastuksen silloin, kun työntekijä palaa/ryhtyy toimeensa työsopimus- tai virkasuhteen päätyttyä tai muun toimeensaolon vastaavasti lakattua edellyttäen

1. että edellisestä merimieslääkärintarkastuksesta on kulunut aikaa vähemmän kuin kaksi vuotta, ja
2. että työntekijän terveydentilassa ei mainitun lääkärintarkastuksen jälkeen ole tapahtunut muutoksia, ja
3. että työntekijän toimeensaolo ei ole keskeytynyt tapaturman tai pitkäaikaisen sairauden vuoksi.

Työntekijä täyttää lomakkeen TERVEYDENTILAVAKUUTUS MERIPALVELUUN (TM 8.98a) ja toimittaa sen allekirjoituksellaan varustettuna työnantajalleen. Lomakkeeseen tulee liittää merimieslääkärintodistus, jonka antamisesta on kulunut aikaa vähemmän kuin kaksi vuotta, ja sen mahdolliset liitteet (esimerkiksi merenkulkuhallituksen poikkeuslupapäätös) alkuperäisinä.

Terveysdentilavakuutuksella ei ole vaikutusta merimieslääkärintodistuksen voimassaoloaikaan.

HÄLSOTILLSTÅNDSFÖRSÄKRAN FÖR SJÖTJÄNST

Hälsotillståndsförsäkran för sjötjänst ersätter den läkarundersökning som avsetts i förordningen om läkarundersökning av sjöman (476/80) då arbetstagaren återvänder till/börjar sitt arbete efter att ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande upphört eller ett annat arbete upphört på motsvarande sätt under förutsättning.

1. att från föregående sjömansläkarundersökning har förgått mindre tid än två år, och
2. att i arbetstagarens hälsotillstånd inte har skett ändringar efter ovan nämnda läkarintyg, och
3. att det att arbetstagaren har arbetat inte har avbrutits av ett olycksfall eller en långvarig sjukdom.

Arbetstagaren fyller i blanketten HÄLSOTILLSTÅNDSFÖRSÄKRAN FÖR SJÖTJÄNST (TM 8.98a) och tillställer den försedd med sin underskrift till sin arbetsgivare. Till blanketten skall bifogas ett sjömansläkarintyg från vars utfärdande det har gått mindre än två år och eventuella bilagor (t.ex. sjöfartsstyrelsens beslut om undantagstillstånd) i original.

Hälsotillståndsförsäkringen har ingen inverkan på sjömansläkarintygets giltighetstid.

POIKKEUSLUVAN HAKEMINEN

Koska merimieslääkäri ei ole pitänyt teitä soveltuvana halumaanne aluspalvelukseen, teillä on mahdollisuus hakea Merenkululaitokselta poikkeuslupaa merimiehen lääkärin-tarkastuksista annetun asetuksen (476/1980) 10 §:n mukaisesti, mikäli haette pätevyyskirjaa tai aiotte hakeutua toimeen alukselle.

Poikkeuslupapäätös, myös kielteinen, on maksullinen (Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Merenkulku-laitoksen maksullisista suoritteista 1142/2002).

Poikkeuslupahakemus on vapaamuotoinen. Siinä on mainittava:

- hakijan nimi ja osoite
- puhelinnumero, josta tavoittaa virka-aikana
- alustoimi tai pätevyyskirja, jota varten poikkeuslupaa haetaan
- aluksen laji ja liikennealue

Poikkeuslupahakemukseen tulee liittää toisen henkilön oikeaksi todistama kopio seuraavista:

- täydellinen merimieslääkärintodistus
- mahdolliset erikoislääkärin lausunnot
- mahdolliset sairauskertomukset
- mahdollinen työnantajan lausunto
- mahdolliset muut selvitykset, joilla on merkitystä poikkeuslupa-asiaa ratkaistaessa

Merenkululaitos
PL 171
00181 Helsinki
Puh. 0204 481

ANSÖKAN OM UNDANTAG

Eftersom sjömansläkaren inte har ansett Er lämplig för den skeppstjänst Ni ansökt om, har Ni möjlighet att hos Sjöfartsverket ansöka om undantag enligt 10 § i förordningen om läkarundersökning av sjömän (476/1980), om Ni behöver ett nytt behörighetsbrev eller har för avsikt att ta anställning på fartyg.

Beslutet om undantag är avgiftsbelagt, även om det är negativt (kommunikationsministeriets förordning om Sjöfartsverkets avgiftsbelagda prestationer 1142/2002).

Ansökningen om undantag får vara fritt formulerad men bör innehålla följande uppgifter:

- Ert namn och Er adress
- det telefonnummer på vilket Ni är anträffbar under tjänstetid
- den befattning ombord eller det behörighetsbrev för vilket Ni ansöker om undantag
- fartygets typ och trafikområde

Till ansökan bör fogas vidimerade kopior av följande handlingar:

- komplett sjömansläkarintyg
- eventuella specialistutlåtanden
- relevanta patientjournaler
- utlåtande av arbetsgivaren, om sådant finns
- övriga utredningar som är av relevans för ärendets behandling.

Sjöfartsverket
PB 171
00181 Helsingfors
Tfn 0204 481

APPLICATION FOR EXEMPTION
ON MEDICAL GROUNDS

Since the medical examiner has not considered you fit for the kind of shipboard service you wish to engage in, you have the option of applying for an exemption on medical grounds from the Finnish Maritime Administration under section 10 of the Decree on seamen's medical examinations (476/1980), if you apply for a certificate of competence or intend to sign on.

The decision is subject to a charge (Ministry of Transport and Communications Decree on the Commercial Services Provided by the Finnish Maritime Administration 1142/2002), even if it is negative.

The free-form application should contain the following:

- your name and address
- your telephone number during office hours
- your position on board or the certificate of competence to which the exemption is related
- type of ship and trade area

A certified copy of the following documents should be appended to the application:

- complete medical report
- statements by specialists, if any
- case records, if any
- statement by employer, if any
- any other documents of relevance to the case.

Finnish Maritime Administration
P.O.Box 171
FIN-00181 Helsinki
Tel. 0204 481, Int. +358 204 481

- 2005: 1   Palveluseteli. Käyttöopas kotipalveluun.
ISBN 952-00-1622-8
ISBN 952-00-1623-6 (PDF)
- 2   Servicesedeln. Användarinstruktioner för hemservice.
ISBN 952-00-1624-4
ISBN 952-00-1625-2 (PDF)
- 3   Merimiehen lääkärintarkastusohjeet.
ISBN 952-00-1638-4
ISBN 952-00-1639-2 (PDF)
- 4   Anvisningar för läkarundersökning av sjöman.
ISBN 952-00-1640-6
ISBN 952-00-1641-4 (PDF)